

Hevesvármegye

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

TARTALOM:

Horthy Miklós.

Mély hódolattal és alattvalói hűséggel üdvözlí Heves vármegye közönsége a 70 éves vitéz Horthy Miklós kormányzót.

Horthy Miklós kormányzó, Imrédy Béla miniszterelnök és Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter kíséretében megtekintette Örvény község határában az öntözési csatorna munkálatait. A közgazgatási bizottság ülése.

A kormányzóne radiószózatának visszhangja Hatvanban.

Dr Petro Kálmán egri képviselő nyilatkozata a készülő szesz törvényjavaslatról.

Vitéz Lomjapatakya Béla a gyümölcs exportról.

Dr Beökönyi László főispáni titkár, Eger. Futó benyomások egy boldog országról.

Öreg Vitéz: Emlékezzünk régiokról. . . Egy alispánról.

Hirling Gyula az Országos Tűzoltószövetség elnöke lett.

Dr Döry Gyula földbirtokos Atkár: Szabad-e különadóval megterhelni a hevesmegyei szőlőket?

Tokay István emléktáblájának leleplezése a hatvani református templomban.

Borhy György felsőházi tag — m. kir. titkos tanácsos lett.

Braun Károly polgármester az egri Szmrecsányi Miklós tér rendezéséről.

Hevesy Gusztávné, Eger: Látogatás az Alpok gyomrában.

Balogh István gazd. tanácsos a H. G. E. igazgatója Gyöngyös: Szépség hibák a beteresztés előtt álló hegyközségi törvényjavaslatban.

Dr Polánczy László Eger: A hatvani 60-as ezrednap. Az állástalan ifjúság elhelyezkedése. Beszélgetésünk Várkonyi Sándor főjegyzővel.

Vitéz Szinay Béla altábornagy, vitézi törzskapitány: „Nem halnak meg. örökké élnek, akik a hazáért halnak.”

Kemény Jenő dr. közs. orvos Csány: Az újszülöttek — csecsemők táplálkozásáról

A hatvani községi Mezőgazdasági Bizottság alakuló ülése.

Néhány szó az újhatvaniak kívánságairól.

Irodalom.

Továbbá hírek, beszámolók a megye minden részéből.

HATVAN
1938. JUNIUS HÓ 15
NK. ÉVF. 9. SZÁM.

Ripária

SZŐLŐTELEPÍTŐ R.T.
BUDAPEST, VI. KIRÁLY-UTCA 26.
Telefon: 1-14-0-44, 1-18-4-64.

SZŐLŐOJTVÁNY
♦♦ HAZAI ♦♦
GYÖKERES ÉS
SÍMA VESSZÓ
ÉS AMERIKAI
ALANYVESSZÓ

Ripária anyatelep az ecsédi telepen.

Különleges csemegeszőlő fajok:

Fehér fajták.

Afusz Ali
Erzsébet királyné emléke
Maihász Pipiske
Szauter Gusztáv
Szőlőkertek királynője musc.

Tompa Mihály chass.
Vörösmarty M. musc.

Vörös fajták.

Maihász Jánosné chass.
Szauter Gusztávné musc.

Az élénk érdeklődésre való tekintettel ajánlatos az előjegyzés.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER. ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FÉLÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

HORTHY MIKLÓS.

Helven érvet ezeltől, június 18-án ajándékozta a magyarok Istené ennek az ezeréves nemzetnek Horthy Miklóst. Szép szülőfaluja, Kenderes akkor még Szolnok megye felső részével Heres vármegye törvénnyhatóságához tartozott. Így tehát mi is magunkénak vallhatjuk hazánk legendás nevű vezérét. A vármegyei törvénnyhatósági kapcsolat is túl azonban a mi szűkebb hazánkhoz fűzi Magyarország kormányzóját egy boldog ifjúság magannyi szép emléke. Poroszlón, Tiszafüreden az idősebb emberek ma is büszke emlékezéssel beszélnek a fiatal tengerészisztról, aki családjának itteni rokonainál töltötte szabadságának egy részét és már akkor is minden hevesmegyei magyar szem simogatón, örrendezre tekintett a délceg ifju tisztre, akiről már akkor is látta mindenki, hogy ő a magyar fajtának egy kivirágzott hajtása, öröme, büszkesége. Élnek még ebben a megyében aggastyánok, akik kormányzónk boldogult édesatyjával az egri vármegyehezán együtt küzdöttek a közélet kemény harcát - a függetlenségi 48-as pártban. Itt vannak még közöttünk ma is azok a vasutasok, akik csillogó szemmel emlékeznek vissza a magas rangú kenderesi tengerészisztrára, akik a világháború előtt, de a világháború alatt is többször utazott a Kálkápolna-kiskörei vicinálison és akkor is jóságos, kedves volt az egyszerű magyar vasúti kataluzhoz, elbeszélgetett velük a kisemberekkel sorsukról és a magyar sorsról. — Mint ha érezte volna tudat alatt, hogy neki ismernie kell mindenkinek a baját, gondját, mert Isten egyszer az ő kezébe teszi le nemzetünknek, az egész magyar népének a sorsát, jövőjét.

Amikor később az otrantói tengeri csatában ragyogó hőstette a világhír szárnyára kelt és nemcsak mi, a magyar katonák, a szövetséges hadseregek, hanem az akkori ellenségeink körében is legendák szövérdtek Horthy Miklós admirális alakja köré, aki sebesülve hordágyon vitette magát a parancsnoki hídra és nem törődve életével, tovább vezette a csatát, — akkor is úgy érezték itt Heresmegyében igen sokan, hogy Horthy Miklós egy kicsit a miénk is, és mireánk is ragyog néhány fény sugar az otrantói hősi dicsőségéből, mert nemrégiben is itt járt közöttünk, ismer és szeret minket az Adria hőse.

Fordul a történelem lapja, gyász és csapás követte a dicsőség, de a nemzet az ájulásból új életre ébred és Szegeden Horthy Miklós kezdte meg a haza újjáépítésének történelmi munkáját. Nem kívánt ve-zér lenni, a Sors adta kezébe az országot, amelynek

szűk határai között az ő sastollas vitézeinek megjelenésére tért vissza a nyugalom és kezdődött meg a békealkotó munka. Szívából, lélekéből, milliók vágyából született meg a nemzetgyűlés történelmi határozata, amellyel Horthy Miklós fővezért Magyarország kormányzójává megválasztotta. A magyar hajót azóta is sok veszedelem fenyegette már, ellenség, régzet, vihar és akna közeledett, ámde a parancsnoki hidon ott rolt mindenkor az otrantói hős és minden bajból kimentette, minden ellenség ellen védelmezte a nemzet hajóját.

Örömmel és büszkén tekint az egész magyar nemzet nagybányai vitéz Horthy Miklósrá, akiben kormányzóját, a legelső magyar embert tisztelheti és jóságos, bölcs atyját szeretheti. Örömmel és büszkén dobogott minden magyar szív, amikor Olaszország példátlanul ragyogó ünnepléssel és lelkesedéssel fogadta és ünnepelte látogatását, majd később történelmi testvérünk a lengyel nemzet övezte hódoló tiszteletével a magyar vértől ázott lengyel földön. Az elmúlt, közeli napokban pedig a világ katolikusainak fenséges gyűlésén, a Budapesten rendezett eucharisztikus kongresszuson láttuk örömkönyvektől csillogó szemmel, hogy a mi Kormányzónk mekkora tiszteletnek, hódolatnak örvend az egész művelt világ előtt. A legnagyobb nemzetek fia és államférfiai, a világ sajtója fejezték ki számtalan formában és nekiünk azoknak a távoli világrészekből hazasereglett magyaroknak a szava esengett feledhetetlenül kedvesen a fülünkbe, akik azt mondták e sorok írójának, hogy boldogok, amiért résztvehettek a kongresszuson, boldogok, hogy újból magyar földön, magyar testvérek között lehetnek, de boldogabbak azért, hogy a mi Kormányzónkat, az eddig csak távolból csodált és szeretett legelső magyar embert közvetlen közről láthatták.

Most, június 18-án hetvenedik életévét tölti be Magyarország kormányzója. Születésnapja szívünnepe az egész magyarságnak. Lelkünk tuláradó érzelmeit meg sem kíséreljük kifejezni ezen a helyen, ahol vármegyénk népének szivedobbanását szeretnők legelső sorban betűnkbe vésné hazánknek ezen a kedves ünnepnapján. Istenhez emeljük szívünket és az ima szárnyán száll kérésünk a Magyarok Istenéhez: Tartsa meg hazánknek és nemzetünknek nagybányai vitéz Horthy Miklóst testének és fennkölt lelkének mai erejében, hogy legyen új honalapító atyja a magyaroknak, aki visszavezeti az ezeréves határok közé elszakított testvéreinket, s előkészíti a boldogabb és szebb magyar jövő napfényes utját.

Mély hódolattal és alattvalói hűséggel üdvözlí Heves vármegye közönsége a 70 éves vitéz Horthy Miklós kormányzót.

Heves vármegye június 15-én délelőtt tíz óra-kor tartott kisgyűlését Okolicsányi Imre alispán a következő szavakkal nyitotta meg:

— *Tekintetes törvényhatósági kisgyűlés! Magyarország főméltósága kormányzója június 18-án, szombaton tölti be hetvenedik születésnapját. Az a mélységes tisztelet és lelkes szeretet, amely Heves vármegye közönségét Ő Főméltóságához, nemzetünk elhivatott vezéréhez tüzi, külön is megnyilatkozni kíván a mi lelkünkben most, amikor Kormányzó Urunk áldott életének hét évtizedes határkövéhez érkezett. Kérem a törvényhatóság tekintetes kisgyűlését, méltóztassék megbízást adni nekem, hogy egész Heves vármegye közönsége nevében kifejezhessem Ő Főméltóságának születésnapja alkalmából a mi mélységes hódolatunkat, alattvalói hűségünket és rajongó szeretetünk kíséretében minden jókívánságunkat, kérve a Mindenható Istentől, hogy nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó urunkat a magyar nemzet javára és üdvére sokáig egészségben éltesse!*

A kisgyűlés tagjai felállva hallgatták végig az alispán megható szavait és egyhangú lelkesedéssel ünnepelték a kormányzót, megadván az alispánnak a kért felhatalmazást.

Horthy Miklós kormányzó,
Imrédy Béla miniszterelnök és
Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter
kíséretében megtekintette Örvény község határában az öntözési csatorna munkálatait.

A közigazgatási bizottság ülése.

Heves vármegye közigazgatási bizottsága június 15-én délelőtt tíz órai kezdettel tartotta havi ülését, amelyen a távol levő Hedry Lőrinc főispán helyett Okolicsányi Imre alispán elnökölt. Dr. Buzás Endre felolvasta az alispáni jelentést, amely megemlékezik arról a megleghangú leiratról, amelyet vitéz Imrédy Béla miniszterelnök intézett a közigazgatási bizottsághoz, válaszul a múlt havi ülésből küldött üdvözlésre. Örömmel emlékezett meg a jelentés arról, hogy a Kormányzó a közigazgatási bizottságnak évtizedeken buzgó és érdeklődő tevékeny tagját, bori Borhy György felsőházi tagot m. kir. titkos tanácsossá nevezte ki. Érdemekben gazdag, eredményes munkában eltöltött közéleti pályára tette rá a koronát ez a legmagasabb kitüntetés és annál nagyobb a mi örömünk, mert Borhy György közéleti működésének színhelye vármegyénk törvényhatósága és közigazgatási bizottsága volt. Különös melegséggel üdvözlöm e helyről Önagyméltóságát s kérem a jó Istent, adjon neki erőt és egészséget további közérdekű munkásságának folytatására.

A Kormányzó Ur Őfőméltósága — hangzik tovább az alispáni jelentés — f. hó 5-én délután vitéz Imrédy Béla m. kir. miniszterelnök és Sztranyavszky Sándor m. kir. földművelésügyi miniszter kíséretében megtekintette vármegyénk területén az

Örvény község határában folyamatban lévő öntözési munkálatokat. Ez alkalommal Őfőméltóságánál jelentkeztem.

A továbbiakban elmondja a jelentés, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a törvényhatóságnak a hétfői hivatali szünet rendezése tárgyában hozott véghatározatát és e szerint a munkaidő a hét végén szombaton déli 12 órakor ér véget és a szünet hétfő reggel 10 óráig tart. Ez természetesen csak június 15-től szeptember 15-éig terjedő időre vonatkozik. Hasznos község közigazgatási szervezetének megváltoztatására megindultak a tárgyalások a belügyminiszter rendelete alapján. A tervezet szerint Hasznos község kisközséggé alakulna Pásztor nagyközséggel szövetkezve, a most Hasznoshoz tartozó huták pedig Galyatetővel együtt nagyközséggé alakulnának. A belügyminiszter dr. Jármy András belügyminiszteri segédülkért és Tóbiás Dénes vm. számvevősen tanácsost községi háztartási és ügykezelési vizsgálatok megejtésére vármegyénkbe küldte ki. A vizsgálat 4 hétig tart és több község ügyeit öhajlja beható vizsgálat tárgyává tenni. A bizottság Hevesen kezdte meg működését.

A kormányzó né rádiónszózatának visszhangja Hatvanban.

A „Hevesvármegye” hasábjain már megemlékeztünk arról az országos viszonylatban is kiemelkedő eseményről, hogy Hatvan társadalmá, a legelső magyar asszony lelkes felhívására milyen szépen reagált az eucharisztikus kongresszus alkalmával.

Háromszázkilenc hatvani szegény család kapott az eucharisztikus héten 1 kg. cukrot, 1 kg. zsirt és naponla fél kiló húst és 1 kg. kenyeret.

A legnagyobb elismerés hangján kell megemlékeznünk Hatvan ősz lelki vezérééről, Léway Mihály püspökről, aki az isteni gondviselés kegyelme folytán felépült súlyos balesetéből, és Várkonyi Sándor főjegyzőről, — akik megindítói voltak részben lapunk hasábjain, részben a társadalmi egyesületek összehívott gyűlésén az eszmének, — de külön elismerés illeti a társadalmi egyesületek vezetőit és Hatvan egész társadalmát példaadó, s a nehéz időkhez méltó áldozatkészségükért.

Dr. Petro Kálmán egri képviselő nyilatkozata a készülő szesz-törvényjavaslatról.

A magyar szőlősgazda társadalom és különösen a hevesmegyei szőlőtermelő kisgazdák nagy megnyugvással veszik tudomásul, hogy az a közel évtizedes mozgalom, amelyet Dr. Petro Kálmán országgyűlési képviselő indított meg az új szesz-törvényért és annak keretében a szőlő- és borgazdasági érdekek nagyobb érvényesüléséért, teljes eredménnyel végződik a legközelebbi jövőben. A szőlősgazda társadalomnak a kívánsága az volt s ennek adott kifejezést Petro Kálmán az utóbbi években elmondott hatalmas parlamenti beszédeiben, hogy a magyar szeszkontingenst ne az ipari szeszgyárak, hanem a mezőgazdasági érdekeltségek szállítsák, a szeszfőzést tegyék állami monopóliummá, ezen kívül a kormány tegye lehetővé, hogy azokban az esztendőben, amikor a nagy termés miatt a must ára cukorfokként 0.9 fillér, vagy a bor ára malilgand fokként 1.4 fillér alá száll, 250-500 ezer hektoliter bort szeszé főzzenek ki. Ezek körül a

kívánságok körül löbb ízben fejlődött ki parlamenti harc és az utóbbi évek nem egy pénzügyi és földművelésügyi minisztere tett ígéretet hasonló szellemű szesztorvényjavaslat betervezésére. Legutóbb Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter kijelentette a parlamentben Petro Kálmán, Eger illusztris képviselője felé fordulva, hogy a hegyközségi törvényt ezen a héten betervezti s azzal együtt olyan szesztorvényjavaslatot is terjeszt a Ház elé, mely Petro Kálmán kívánságának teljesen megfelel. Munkatársunk kérdést intézett ebben az ügyben dr. Petro Kálmánhoz, aki a következőkben nyilatkozott:

Nyolc esztendeje harcolok a szőlőgazdaság érdekében az új szesztorvényjavaslatért. Nem tudom megszámlálni az újjamon, hogy ez alatt az idő alatt hány miniszter ígérte meg a megfelelő javaslat betervezését. Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter beszéde nem ígéret volt, hanem bejelentés, de nincs okom kételkedni, hogy Sztranyavszky erébe ennek a bejelentésnek érvényt is fog szerezni. Ugy látszik, hogy a sok évi küzdelem, amelyet majdnem egyedül harcoltam végig a Házban, teljes eredménnyel végződik.

A hatvani községi mezőgazdasági bizottság alakuló ülése.

F. hó 12-én tartotta alakuló ülését Várkonyi Sándor főjegyző elnöklete alatt a hatvani községi mezőgazdasági bizottság, melynek tagjait legutóbb választották meg 6 évi időtartamra.

Várkonyi Sándor főjegyző, elnök megnyitó beszédeben üdvözölte a megjelenteket és felkérte őket, hogy a rendelkezések értelmében válasszák meg a tisztikart és küldjék ki a 12 rendes és 12 pótlagot a járási mezőgazdasági bizottságba.

A megjelentek egyhangú lelkesedéssel elnökké báró Hatvany Endrét, alelnökké Legány Ödön igazgatót és jegyzővé László Béla igazgatót választották meg.

Báró Hatvany Endre, mint megválasztott elnök felkérésre az egybegyűltek lelkes ovációja közben foglalta el elnöki székét és meleg szeretettel üdvözölve a bizottság tagjait, röviden vázolta azokat a feladatokat, amely feladatok, mint az ország gazdaságának legfontosabb problémái, megoldásra várnak.

A kis gazdaságok, — mondotta Hatvany Endre báró elnök, — terméshozama a statisztikai hivatal megállapítása szerint alatta marad a nagyobb gazdaságok terméshozamának. Nem látom be annak szükségességét, hogy ez okvetlen így maradjon. A magyar kisgazda van olyan értelmes és szorgalmas, hogy ugyanazon eredményt produkálhassa, mint a nagyobb gazdaságok. Külföldön, pl. Dániában vagy Hollandiában ezek a különbségek nem állanak fenn. Lehetővé kell tenni, hogy a kisgazdák is elsajátíthassák azt a tudást és azon ismereteket, amelyek a föld helyes műveléséhez szükségesek, valamint ott, ahol a pénztelenség miatt a szükséges eszközöket a kisgazda megszerezni nem tudja, meg kell teremteni az investíciós célra, de csak is az investíciós célra szükséges kölcsönt. Meg vagyok róla győződve, hogy ezen a módon a mezőgazdasággal foglalkozó kisgazdák életstandardjának emelkedése elérhető lesz. —

A bizottság tagjai az elnöki székfoglaló után meleg ünneplésben részesítették báró Hatvany Endrét elnököt s örömeiknek adtak kifejezést, hogy az or-

szágnak ilyen kiváló közigazdasági értékét sikerült az elnöki tisztségre megnyerni.

A bizottság megválasztotta a járási mezőgazdasági bizottságba kiküldendő tagjait: az első kategóriából Barát Józsefet és Homok Jánost, a 2-ikből Csányi Istvánt és Kozsa Sándort, a 3-ikből Fain Andrást és Vig Vilmost, a 4-ikből ifj. dr. Tuzson Jánost és Túri Jánost, az 5-ikből dr. Hedry Lőrinc főispánt s dr. Szinyei-Merse Jenő orsz. gyűlési képviselőt, a 6-ikből báró Hatvany Endrét és Legány Ödönt. Ezen 12 rendes tagon kívül 12 pótlagot is választottak.

Futó benyomások egy boldog országról.

Irta dr. Beőkönyi László.

Éjjel két óra van! Az imént állt csak meg vonatunk Rügen krétaszikláinak alatt, néhány perc és mintegy alagútba futnak be a nehéz Pullmann-kocsik a hatalmas komphajóra. Egy pár pillanat még és elindulunk a holdfényes éjszakában Európa talán legboldogabb országa felé. Bennem csupa várakozás, hiszen annyit hallottam már Svédországról, még csak néhány óra és egy régi vágyam meg teljesülésbe. Aludni még korai. Fenn a szalónban, a dohányzóban még vig élet folyik, de talán mégis szebb a fedélzeten. Hátra tekintve lassan-lassan elvesznek Sassnitz pislogó fényei az éjszakában, körülöttünk a végtelen tenger, melynek sugarában kísértetiesen verődnek vissza a teli hold sugarai. Sokáig állok fenn, némán nézek a messzeségbe, majd lemegyek mégis rövid időre pihenni, hiszen nem olyan hosszú az út. — Felébredek néhány perccel hat óra előtt, sietek a fedélzetre, csipősen, friss levegő fogad, de a nap már felkelt és előttünk néhány kilométerre bearanyozza a feltűnő szárazföldet. Kikötöttünk. Megérkeztünk Trälleborgba. Rövid vámvizsgálat és beszállunk az ott várakozó futóba.

Egy fél óra múlva Lundban vagyunk. Lund egyik legrégebbi városa Svédországnak, minden köve a rég elmúlt időről tanúskodik. Román stílusú dómja egy évezred történelméről, kultúrájáról, háborúiról, viszontagságairól beszél, ma ott áll mint Svédország egyik legjelentősebb műemléke a tudomány városa közepette, hiszen Upsala mellett Lund a legjelentősebb egyetemi városa és állandóan mintegy 3000 tudományszomjas ifjú végzi ott tanulmányait. Nem hinnénk, hogy csak mintegy húszezernyi lakosa van, mikor végig megyünk utcáin. — Az egyetemi otthon olyan, mint egy nyüzsgő hangyaboly, a hallgatók százait látni ott, kiknek minden, ami csak elképzelhető, könyvtár, olvasóterem, étterem, zene-pavillon rendelkezésére áll. Ugyszólván ott éli le egyetemi éveit, minden külön költség nélkül, mert a valóban minimális beiratkozási díj fejében mindez rendelkezésére áll. — Délelőttre meg vagyok híva. Ott ül velem szemben az igazán előkelőséget és intelligenciát sugárzó úr, Dr. W. . . a lundi egyetem ez évi rektora. Svédországi benyomásaimról — hiszen alig pár órája vagyok ottan — nem sokat tudok beszélni, Németországról kérdez. Ők a mai Németországot nem tudják megérteni. Elítélni!? Azt sem. „Svédországban mindenki boldog, ez az ország gazdasági helyzetének, évszázados békéjének folyománya”, jegyzi meg a történelemtudós ridegségével, „mi demokratikus ország vagyunk, amit mi — talán jólétünk eredményeképpen — mint szabad nép elérünk, azt a mai Németország diktatórikus úton óhajtja megvalósítani. A diktatura egy bizonyos kétségbeesés és elesettség szüleménye”, mondja, „ennek hál Istennek Svédországban nin-

csen talaja." — Később eszméltem rá csak rá szavainak igazságára, hogy mennyire nem képzelhető el a diktatúra Svédországban!

*

Svédország tényleg a jólét hazája. Ezt láttam és hallottam mindenütt ottani tartózkodásom alatt. Az utak! Ilyenekről mi sajnos csak álmodni tudunk. Soffőrünk megígérte, hogy elvisz Dalsvédország legrosszabb útjaira, hogy azt is megismerhessem. Ezek után csak azt kívánom, hogy soha rosszabb uton ne járjak mint azon. Még az erdei utak is olyanok, hogy a legkényesebb luxus autó sem szégyenli, hogy ilyen uton kell mennie. Természetesen a főutvonalak egészen kitűnőek. Az egyik ilyen, melyen alkalmam volt menni, a Malmö-stokholmi országút volt, 8 méter széles, betonba ágyazott bazaltkocka. Élettartamát legkevesebb 25 évre becsülik.

*

Csodálatos az autóforgalom! E tekintetben Európában majdnem első helyen áll Svédország. A legkisebb városokban is százával suhantak el mellettünk a luxuskocsik. Svédországban kiskocsi nincsen. Majdnem minden autó amerikai és a közönséges taxi semmiben sem különbözik a legszebb luxuskocsitól. Egyformán szép mindegyik. Még is van ennek a magyarázata. Nagy a jólét és a benzin, még ha álszámitják is árát — pedig vásárlóértékben egy svéd korona (1.36 P) semmivel sem több a pengőnél. — 33 fill-be kerül. Ugyyszólván mindenkinek van autója és valószínű, hogy nagyon sok mellettünk elszáguldó kocsik kormányánál talán egy munkás vagy egy kis hivatalnok ült.

*

Svédország több mint egy évszázada élvezi a háborítatlan békét és a belpolitikai pártharcok jóformán egyedüli nagy problémája, hogy vannak kik fel akarnak szerezni és vannak, kik azt nem tartják szükségesnek. Egy hónál tovább tartózkodtam Svédország hadikikötőjében Karlskronában, hol mintegy 4.000 tengerész állomásozik és kikötőjében benn áll az egész svéd flotta. Az admirálistól megkaptam az engedélyt a hadikikötő megtekintésére. Érdekes, hogy az egész világon megnyilvánuló fegyverkezési verseny még ezt az örök békét élvező országot sem hagyta érintetlenül. Fenn voltam 1936-ban és 1937-ben épült legmodernebb torpedórombolók fedélzetén, ott horgonyoztak ugyanilyen modern tengeralattjárók, építés alatt láttam a 12.000 tonnás Gustav V. csatacirkálót és még 45 kisebb hadihajót. „A szovjet nyugtalanít minket,” mondta nekem egy tengerész tiszt, „gyakran szoktak erre illegálisan ellátogatni és higgye el, unalmas is 100 éven keresztül rozsdásodó ágyúcsövek mellett állani.” Elgondolkoztam. Milyen hatalmas összeget lehetett volna a 100 éves felesleges kiadás helyett békés építő célra juttatni. Igaz ugyan, hogy Svédországban erre is jutott elég!

*

Egy délután kirándultunk egy Utklippan nevű szigetre, Karlskronától mintegy 30 km-re kint a tengerben. A sziget talán egy negyednégyzetkilométernyi területén egy fa, egy cserje sem terem, világítótornya és öre tartják lávol a hajókat a veszedelmes szikláktól. Telefonon tudatjuk jövetelünket és motoros bárkánkat ott várja a toronyőr, aki 46 év alatt talán tízszer jutott ki a szárazföldre. A sziget pusztá, de öre egy tökéletes gentleman, különös modorával, lakályosan berendezett lakásában elfelejteti velünk, hogy egy zord kősziklán vagyunk, hol néhanapján

többméteres hullámtaréjok csapnak át a kiálló szirtek felett. — Ünnepnap van! Egy csónakban két gyermek evez a sziklás part zuga között. Önkéntelenül megkérdezem, hol járnak iskolába. Még elemi iskolások, benn vannak intézelben a városban, el látásukról és tanításukról az állam gondoskodik. Így megértem, hogy Európa egyik leggyéribben lakott országában miért nincs egy analfabeta sem.

*

Svédországban nincsen szegény ember. Ahol voltam, városban és falun, mindenütt csak jólétet láttam és rosszul öltözött embert egyáltalán nem. Igaz, hogy elégánsat a mi Váci-utcai értelmünkben szintén keveset. Paraszt, ipari munkás egyaránt jól keresnek és olyan kulturigényeik vannak, melyekről mi nem is álmodunk. Egy gazda parasztnak tehenészetét tekintettem meg. Ott állt az istállóban 25 tehén, a legmodernebb betonjászolok mellett, fejőgéppel fejték őket és csak úgy lehet az istállóba bemenni, ha belépünk egy fertőtlenítő folyadékba. Ennek a gazdag parasztnak egy sörgyára is van és több száz ezernyi svéd korona vagyona, de megmaradt továbbra is parasztnak és büszke rá.

*

Az általános civilizáció egyik legfeltűnőbb fokmérője a sajtó rendkívül magas állása. Mindeki olvas újságot és emellett a sajtó igen decentralizált. A vidéki sajtónak a mi értelmünkben egészen fővárosi jellege van. Karlskronában, a Blekinge mintegy 8.000 négyzetkilométernyi tartomány székhelyén 25.000 példányban jelenik meg a rotációs gépen nyomott napilap.

*

Már mintegy 30 éve behozták az országban az u. n. Bratt féle rendszert, mely egy átmenetet ohajtott létesíteni a „szárazság” és a „nedvesség” között. Az alkoholfogyasztás korlátozott volt nekünk idegeneknek egy kicsit komikus Svédországban. Szigorúan örökődik a rendszer, hogy ne lehessen túllépni egy bizonyos mértéket, de aki emiatt nem akarna Svédországba utazni, azt megnyugtathatom, hogy soha annyiféle és olyan koncentrált alkoholt nem ittam mint épen a Bratt rendszer hazájában. Svédországi viszonylatban ellenben az hiszem, hogy a korlátozás elérte célját.

*

Nagyszerű minden közlekedési eszköz! A telefon elterjedtsége oly nagy, hogy gyakorlatilag ház telefon nélkül nincsen. Stockholmban, a nem egész 600.000 lakosú városban több mint háromszor annyi készülék van mint a milliós Budapesten és egy 300.000 lakosú város is mintegy 5.000 fölött rendelkezik. Ezzel szemben a svédek ki is használják, mert úgyszólván állandóan telefonálnak. — Visszafele jövet próbáltam ki a svéd vasutat. A Stockholm—malmö gyorsvonattal jöttem. A III. osztályon szövet ülés, fokszerint temperálható villanyfűtés, hőmérő a fülkében, csempézett mosdófülke, vizes-palack és pohár a folyosón, melyet óránként váltanak és minden második kocsiban elkülönített buffet-fülke villamos hűtőszekrényvel. I. és II. osztályon majdnem senki sem utazik, az éjjeli távolsági vonatok csak hálókocsikból állanak.

*

Viaszafelé Trälleborgból svéd komphajóval jöttem. Összehasonlíthatatlanul szebb mint a német, sokkal nagyobb a kényelem, minden nagyszerű! Szinte megnyugtató érzés volt, hogy még van tökéletesebb, mint a „német”.

Emlékezünk régiekről . . .

Egy alispánról.

Most az egyszer elkalandozom a saját vármegyénkből. Egy másik vármegyébe, ahol még van kedély és érzék a humor iránt. Mert amióta Mikszáth Kálmán tekintetes vármegyéjének a tekintetes alispánjai az V. fizetési osztály jóvoltából méltóságos címet viselnek, mintha megfagyott volna a mosoly a tekintetes vármegyének addig derűs ajkán.

Zaránd vármegyének az alispánja azonban a méltóságos címe dacára is megmaradt a régi jó patriarchális és kedélyes alispánnak, aki mindenkivel a maga nyelvén beszél. — Mintha még most is tekintetes volna. —

A lóhoz is ért, de parádés szép lovait tényleg csak parádéra használja. Hivatalos útjait azonban hatalmas lóra-autóján járja, mert háta modern közgazdálkodás szereti a gyorsaságot. — Legalább is ezt mondja Magvary Zoltán. — Autóját persze maga vezeli s épen ezért az ő vármegyéjében minden szekeres gazda tudja, hogy balra kell hajtani. Mert a melyik nem tudná és rossz oldalon hajtana, annak a kocsijánál nem restell megállani a testi térfogata szerint is tekintélyes alispán és úgy megmagyarázza a hibás oldalon hajtónak az útrendőri szabályokat, hogy nagyapja korában sem felejtli el azokat. A kihágási eljárás megindításánál, hatásosabb oktatási módszer az övé. Jó pedagógus veszett el benne.

A botondi gazdával való találkozása örökké emlékezetes lesz ez előtt a gazda előtt. A heti piacra igyekezett befelé szekereivel Botondról a székvárosba: Zarándfalvára. — Korán kelt, hát elnyomta a döcögő szekéren a buzgóság. — A két öreg szürke sokszor meglelte már ezt az utat, hát igyekezett szép csendesen a város felé. — Haladt a kocsí az út közepén s a szembejövő alispán hiába dudált rá Bosch kürttel, meg kézüdudával is, a szekér csak nem tért se jobbra, se balra az út közepéről. — Persze, mert a gyepő a löcsre volt akasztva, a gazda meg jóízűen horkolt és a saját horkolásától nem hallotta az autó túlkölést. Az alispán észrevevelte, hogy a gazda mélyen alszik, megállította autóját, leszállt, megfogta a rudas ló kantárját és szépen visszafordította a kocsit arrafelé, amerről jött s a két öreg szürke ugyanolyan ütemben szépen hazavitte a kocsit Botondra s csak otthon állt meg az udvarban az istálló előtt. A megállásra feléért a gazda is s máig sem tudná miképpen történt meg vele ez a csoda, hogy elment Botondról és mégis oda érkezett vissza, ha utólag fel nem világosították volna illetékes helyről, hogy az alispán úr így tanítja meg a kocsist arra, hogy ne aludjon el a kocsin.

Főszolgabíró korából is sok híres esetet beszélnek még ma is a választási trükkjeiről. —

A községi választásokon egyforma számú szavazatot kapott a két jelölt. — A törvény szerint a sorshúzás dönti el, hogy melyiké legyen a mandátum. A főszolgabíró úrnak persze meg volt a maga jelöltje a kettő közül. Megírta a két cédulát, betette a kalapjába s odaállította azt, amelyiket ő nem szívesen látott volna a megválasztottként.

— Húzza ki saját maga a sorsát.

— A jó ember nekifoházkodik és kihúzza az egyik cédulát: éppen a saját nevét.

— Látssa kihúzza magát, a másik maradt benne megválasztottnak.

A jó ember belátta: kihúzta önmagát a kalapból. Vesztett..

Jegyzőválasztáson két jelölt volt.

Miután kicsi volt a hivatalos helyiség és sok választó megjelenése volt várható: a hivatalos helyiségből jó előre kihordatta az összes székeket. Minek foglalják azok ott fölöslegesen a helyet. —

Bejeleníti, hogy két jelölt pályázott, mind a kettő jólöve is van. —

— Akik A-t akarják, azok üljenek le.

Senki sem ült le. —

— Megállapítom, hogy A-ra senki sem szavazott, így B-t egyhangúlag megválasztott jegyzőnek jelentem ki. —

Nem is apellált senki a választás ellen, mert hiszen egyhangú volt a választás.

Hol vannak már ezek a régi jó idők, szellemes, senkinek sem ártó, humoros, apró trükkjeikkel! **Öreg Vitéz.**

Hirling Gyula az Országos Tűzoltószövetség elnöke lett.

Május 22-én este zöld lombok és virágok díszítették a hatvani tűzoltó testület örszobájának bejáratát. Ez a figyelmes, lélekből fakadó kedves meglepetés a tűzoltótestület parancsnokának, Hirling Gyulának szólt, aki este 9 órakor, miként 40 évvel ezelőtt először — pontos kötelességtudással újra bevonult, hogy szolgálatának 40 esztendő jubileumát az igazi tűzoltóhoz móltóan, munkával üljje meg.

A mások életének, a mások vagyonának megmentése körül kifejtett önzetlen munkálkodás a legszébb férfierények egyike. Ezt a hivatást lelkeinek minden odaadásával, egész emberként végezte Hirling Gyula, a hatvani tűzoltótestület főparancsnoka, akinek lelke lakótársává vált a tűzoltás, az embermentés páratlan nemes feladata, attól a perctől kezdve, amióta felesküdt ennek az eszmének katonájává.

Elvitathatatlán tény, hogy a hatvani tűzoltótestületet hihetetlen ambiciózus munkájával s párhuzamos kötelességteljesítésével Hirling Gyula emelte az ország első vonalába tartozó testületek közé.

Testülete minden tagjának odaadó, tántoríthatatlan szeretele és becsülése kísérte mindenkor nagy munkáját amely később őt az Országos Tűzoltószövetség elnöki előadói, majd elnöki székébe emelte.

Magyarország kormányzója Hirling Gyula ernyedellen munkáját több ízben méltó kitüntetésben részesítette, és most, amidőn megüresedett az Országos Tűzoltószövetség elnöki pozíciója, — bár ő maga mindent elkövetett e magas tisztség elhárítására, — érte Hirling Gyulát a tűzoltás terén a legnagyobb kitüntetés: a belügyminisztérium kívánságára az ország első tűzoltója, az Országos Tűzoltószövetség elnöke lett.

Az Országos Tűzoltószövetség május hóban tartott elnökségi ülésén, dr. Szilágyi Lajos országos tűzrendészeti felügyelő a legnagyobb elismeréssel köszöntötte Hirling Gyulát 40 esztendő jubileuma alkalmából.

Most, amikor az Országos Tűzoltószövetség elnöke lett, hivatalát elfoglalva, az elnökségi ülésen programot adott, hangsúlyozta, többek között, hogy

„Magasabb szempontból, a nemes cél érdekében hajoltam meg a felsőbb kívánság előtt s amíg e helyen ülök, nem lesz és nem lehet más cél előttem, mint a tűzoltás magasatos, szent ügye. Ez a kijelentésem legyen ünnepélyes fogadalmam bajtársaim, testvéreim előttek.

Hazafias, vallásos meggyőződés irányítette imben. Becsületos meggyőződésért, a tűzoltóság szent eszméjéért bátran sikra fogok szállni.

A szakképzettség fejlesztésére erősen törekedni fogok. A fegyelem és tekintélytisztelést nevelésére a jövőben is súlyt helyezünk.

Az eszme iránti kötelességteljesítéssel, ideális lélekkel fogok köztetek és veletek vállalva munkálkodni a tűzoltóság tisztább, becsületesebb jövőjéért.”

Vitéz dr. Kiss Lajos, a székesfővárosi tűzoltóság főparancsnoka, alelnök lelkes szavakkal üdvözölte Hirling Gyulát, méltatva az ő 40 éves kiváló tűzoltói munkáját, s tolmácsolta az elnökség odaadó szeretetét és bizalmát.

Nekünk, hevesmegyeieknek, és szűkebb hazábelieknek, hatvaniaknak különösen jól esik, hogy a hatvani társadalom egyik legértékesebb polgárát érte ez az országos vonatkozásban is nagyértékű kitüntetés. Örül a lelkünk, hogy Hatvan egyszerű polgára, aki nemcsak a tűzoltás terén, hanem lelke nemes érzésétől vezérelve minden vallásos, hazafias, szociális és társadalmi téren előljárt példaadó önzetlen munkájával, -- ilyen pozíciót ért el.

Szabad-e külön adóval megterhelni a hevesmegyei szőlőket?

Írta: dr. Dóry Gyula.

E hó 17-én kerül a képviselőház bizottságai elé a hegyközségi törvényjavaslat, amely a kötött talajon álló síkfekvésű szőlőket 30 pengős külön adóval kívánja megterhelni.

A különadóra vonatkozó miniszteri indoklás azt mondja, hogy ezen intézkedésre azért is szükség van, mert a kötött talajú síkvidéki szőlők nagy terméshozamukkal előidézöivé váltak a bor túltermelésnek, igazságos tehát, hogy külön borértékesítési járulékot fizessenek.

A törvényjavaslat indoklása felsorolja azokat a vármegyét is, amelyekben ilyen különadóval sújtandó szőlők találhatóak s ezek között mintegy 5300 k. hold szőlővel Hevesmegye is szerepel.

Véleményem szerint már maga az a meghatározás, hogy Hevesmegye síkfekvésű szőlői kötött talajú mivoltuknál fogva előnyösebb termelési viszonyok között lennének, mint az ugyancsak síkfekvésű homoki szőlők: helyt nem álló felfogáson alapul. A kötött talaj elsősorban magas kulturájú, a homokhoz képest 50 százalékos munkatöbbletet igénylő ojtványkultúrát kíván s így munkáltatási és kezelési s anyagköltségben hátrányosabb helyzetben van a legalább ugyanannyit olcsóbban megtermő homoki szőlővel szemben. A hevesmegyei síkfekvésű szőlők pedig egy magas hegység déli lábán elterülő lankákon termelési kényszerből létesített, évszázados szőlőkultúra állandóan felújuló olyan tényezői, amelyek külön adóval való megterhelése igazságtalan és elfogult s amellet helytelen feltevésekből indulna ki.

Aki megnézi az első magyar katonai felmérés térképlapjait József császár idejéből, e vidéken megtalálja mindazon szőlőterületeket, amelyek akkor erdők, nádasok, kopár legelők és már akkor szőlők voltak s bortizedeket fizettek ezen síkvidékre minősített „új” szőlők a Liber Sanctus Joannis egri összeírása szerint már a 14-ik században. Hat évszázad múltán kaptak a mai hevesmegyei „síkkfekvésű kötött talajú” szőlőink versenytársat a homokban és nem fordítva. Az új versenytárs kedvéért a régít elpusztítani nem keresztény nemzeti kormány feladata, amely a magyarság életerejét fenntartani, építeni sőt növelni hivatott.

A törvényjavaslat indoklása szerint mi is a túltermelést előidézö, bőventermő, sőt termésrontó vármegyék listájára kerülünk.

A magyar statisztikai szemle 1933—1937 évek-

ről rendszeresen megadja a bortelemelő vármegyék átlagtermését. Ezek az átlagtermések az öt évre kiszámítva a következő átlagot mutatják:

Nyolc bortelemelő vármegye átlagtermése 1933--1937. évben hl.

1. Sopron vármegye	— —	12 72	„ ötéves átlag
2. Zemplén	„ —	11 74	„ „
3. Szolnok	„ —	11 56	„ „
4. Somogy	„ —	11 10	„ „
5. Pest-Pilis Solt Kiskun vm.	— —	10 68	„ „
6. Heves vármegye	— —	10 48	„ „
7. Baranya	„ —	10 31	„ „
8. Zala	„ —	9 85	„ „

Országos átlag az 1933--37 években 10,14 hektoliter.

Hevesmegye tehát ötéves átlagban a termékek szempontjából csak a hatodik helyen áll s a veszélyesnek minősített 5300 k. hold szőlő kikapcsolása átlagosan mintegy 53 000 hl. bortelemés kiesését jelentené. Az átlagosan 3 500 000 hl. éves magyar bortelemésnek ez az 53 000 hl. hevesmegyei síkföldi szőlő tehát el sem éri a 2 %-át. Ugyanezen vármegyék legutóbbi 3 évre visszamenő átlaga a következőképp mutatkozik.

Nyolc bortelemelő vármegye átlagtermése 1935--1937. években.

1. Zemplén vármegye	—	15 33	hl. 3 éves átlag
2. Baranya	„ —	12 70	„ „
3. Szolnok	„ —	12 63	„ „
4. Sopron	„ —	11 90	„ „
5. Somogy	„ —	11 80	„ „
6. Pest-Pilis Solt Kiskun vm.	—	11 63	„ „
7. Zala vármegye	—	11 56	„ „
8. Heves	„ —	10 06	„ „

Országos átlag a legutóbbi 3 évben 11 76 hektoliter.

A legutóbbi 3 évben a hivatalos statisztika által igazoltan a 8. helyen állanak Hevesmegye „bőtermő” szőlőjei. Mit mutat tehát a statisztika: azt, hogy az ország legbővebben termő borvidékei, Zemplén és Sopron vármegyék kifejezett hegyi borvidékek, az utánuk következő Szolnok szinte kizárólag homoki szőlőkkel bír, s mindkét kimutatásban megelőzi Hevesmegyét Pestmegye, mely majdnem teljesen homokon termeli a borát.

Téves tényekből s nem megfelelő előkészítés alapján indul ki a törvényjavaslat tehát, amikor a kötött talajon, síkfekvésben levő szőlőket 30 pengős adókkal akarja megterhelni, mondván, hogy ezek a túltermelés okozói. Hevesmegyét az ő 5300 k. hold kötött talajú ojtványszőlőjével 7 másik vármegye előzi

meg, s ezek együttes terméstöbblete mintegy 600.000 hl. állaggal éppen tizenkétszeresét teszik azon bormennyiségnek, amelyet Hevesmegye kivieszni ítelt és külön adóval sújtandó szőlői termelnek.

Ha egy gazdának a kocája 8 malacot ellett és 7 jól fejlett erős malac a nyolcadikat félrenyomja s elvonja tőle a táplálékot, akkor minden jó gazda emberies szívére hallgat és a leszorított kis testvért védelmébe veszi, módját ejti a táplálásának és erőre segítvén a testvérek ösztönös egoizmusától elnyomott kis páriát, oda juttatja azt, hogy megállhassa helyét a testvérek mindennapi falatelcsenő harcában.

Amit a jó gazda csökött kis malaca érdekében megtenni kötelességének tart, azt megérdemli Hevesmegye szőlősgazdasága is a magyar szőlőgazdaság egyetemes érdekeinek legfőbb őreitől s nem szabad hagyni, hogy más borvidékek és különösen a homok érdekeinek méltányolt felkarolása mellett Hevesmegye szőlősgazdaságának egy tekintélyes része s a benne érdekelt jó párezer ember szájából a kenyér kiessek.

Tokay István emléktáblájának leleplezési ünnepélye a hatvani ref. templomban.

Csodálatosan szép, lélekben gazdag ünnepség színhelye volt f. hó 10-én a hatvani református hívek temploma.

A hatvani református egyház néhai alapító lelkipásztornak, Tokay Istvánnak érdemeit megörökítő márványtábla ünnepélyes leleplezése volt, halálának 5 éves s a hatvani egyház fennállásának 40 éves évfordulóján.

Márványba vésve, örök emléket állítottak a hatvani református hívek kicsiny egyházuk apostoli munkát végzett megalapítójának, akinek emléke mindazoknál, akik nemes, puritán életét, páratlan emberi jóságát ismertek, — minden márványnál szebb helyen, szívéük legbensőbb rejtekében él. —

Amíg fölfelé szálltak a mindenség Urához a hívek és Bárdos Lajosné, református lelkész nejének csodálatosan szép énekei, — dr. Szabó Aladar gödöllői s Bárdos Lajos hatvani lelkipásztornak magas szárnyalású, remekbe faragott emlékbeszédei, Major Erzsébet melyen átértelt szavaiata, lelki szemeink előtt megjelent Tokay Istvánnak, — annak a tiszta, szép, pári és emberi életet élt Pista bácsinknak törékeny, nemes alakja, — aki egész életének minden cselekedetével mint igazi apostol, ritka példát mutatott arra, hogy önzellen, Istenért s embertársaiért élő munkával miként kell a földi pályafutásunkat a legteljesebben betölteni.

Amíg az emlékezettől elfogult lélekkel, könnyes szemmel szemléltük a Tokay István érdemeit megörökítő márványtáblát, — gondolatban elzárándokolunk a hatvani temetőben lévő sírjához, hogy megismogassuk, hogy könnyeinkkel megöntözzük azt, hogy azon a tiszta emlékezés legszebb virágai fakadjanak.

Ha Gyöngyöst

utbaejti, ne mulassza el felkeresni
a Hungária Szálló éttermét,

melynek konyhája kiválóságáról
országosan ismert.

Borhy György

felsőházi tagot, a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület elnökét, vármegyénk legnépszerűbb, közszeretet, megbecsülés, bizalom és tiszteletben álló közéleti férfiát a Kormányzó Ur öfömméltósága magyar királyi titkos tanácsossá nevezte ki.

Baráti és ismerősi körében túlmenőleg az egész vármegye is úgy érzi, hogy a legfelsőbb hely legmagasabb elismerése méltó és hiven szolgált jutalma egy vármegyei kereteket meghaladó, országos érdemeket felmutatni tudó, szerényen, de mindig szíves kitarítás, nemes elhatározások által a közért munkálkodó példás életnek. A legmagasabb kitüntetés osztatlan örömet váltott ki vármegyénk minden társadalmi rétegében lélevszázados közéleti mult alkotásokkal teljes soráért fejezi ki egy nemzet elismerését annak a hű vallásos és igaz magyar fiának, aki személyes varázsával mindenkit barátjává és tisztelőjévé tudott tenni.

Braun Károly polgármester az egeri Szmrecsányi Miklós-tér rendezéséről.

A Hevesvármegye legutóbbi számában dr. Gálbory László ügyvéd tollából hosszabb cikk tette panasz tárgyává, hogy Eger város nagynevű megszépítőjéről, boldogult dr. Szmrecsányi Miklósról elnevezett Foglár-tér rendezése még mindig késik, jöjjön a térjelzés és a házszámablák már jórészen Szmrecsányi Miklós nevét hirdetik s éppen ezért a kegyelet és tisztelet azt kívánja, hogy a tér már a neve miatt is mielőbb rendezessék.

Braun Károly polgármester e kérdésre vonatkozóan a következőket mondotta munkatársunknak:

— A Szmrecsányi Miklós-tér rendezésének tervei elkészítve már elég régen rendelkezésre állnak. A térrendezés költségvetése is elkészült 3000 pengős összeggel és amint a fedezet is rendelkezésre áll, azonnal megkezdjük a munkát. A város vezetősége maga is tudatában van annak, hogy amikor hálája és kegyelelele jeléül Eger egyik terét Szmrecsányi Miklósról nevezte el, az a tér nem maradhat mai állapotában, hanem méltó módon rendeznünk is kell a volt Foglár teret. Költségvetésünk elkészítésénél azonban óvatosságnak kell lennünk, mert a költségvetést felülvizsgáló legfelsőbb hatóságok kezdik sokallani: a parkokra szánt összegeket és törölnek belőlük.

Egert kétségtelenül igen széppé teszik a pompás parkok, de egyes felsőbb fórumok azt tartják, hogy már tulsok is a parkunk. Nekünk mindenesetre igyekeznünk kell megértelnünk illetékes helyeken, hogy Eger idegenforgalmi vonzóerejét, nyaralóvárosi jellegét a barokk szépségek, történelmi és művészeti emlékeink és fürdőink mellett éppen a parkok teszik. Másrészt azonban magam is azt tartom, hogy csak annyi parkunk legyen, amennyit megfelelően fenn tudunk tartani, mert nincs kellemetlenebb látvány egy városban, mint egy rosszul karbantartott, burjánzó és gondozatlan park. A Szmrecsányi Miklós teret mi rendezett és ápoltt parknak akarjuk beállítani.

IPI LAJOS

kötélgyártó mester

ajánlja elismerten legjobb minőségű gyártmányait.
H a t v a n . Szabadság u. 15.

Látogatás az Alpok gyomrában.

Irtó: Hevesy Gusztávné.

(Folytatás.)

Na most aztán, Szezem tárulj!

Elindultunk a vezető után. 4 férfi és egymagam nő. Még vagy 120 métert kapaszkodtunk, míg a barlang nyílásához értünk. Itt a vezető figyelmeztetett, hogy alaposan törülgessük le magunkról az izzadságot, pihenjünk kissé, míg lenülünk, mert a kinti +38 és a benti -10° között nagy különbség van ám.

Megelégedéssel szemlélte, hogy a kötött ruha fölé még egy kis kabátot is vettem, a felöltő alá, hogy sált tettem a fejemre, nyakamra, keztyűt húztam s hogy zsebkendőmet a szám elé títottam. Csak a selyemharisnyás lábammal nem volt kibékülve. — Azt hiszem, neki volt igaza!

Különböen ő is megjegyezte: nur allein? — Már olt tartottam, ha meg egyszer alleint hallok, hát kirobbanok.

A kapuban egy kis ismertetőt adott. Azt mondta, hogy ez a világ legszebb jégbarlangja.

Még a dobsinainál is szebb lenne? — kérdeztem kétkedően, mert az a nagyvilág egyik legszebb látványa, amivel a természet az emberiségnek kedveskedni tud. — Hát igen, az nagyobb, — de szépségben ez sincs mögötte, — módosított és rám nézett kérdőleg.

Magyar vagyok, — feleltem válaszul a tekintetére s egyszerre másképp nézett rám, mint a percben, amikor azt hitte, cseh is lehetek. — A magyart úgy kezelik Ausztriában, mint az édes testvért, — a csehet pedig, mint a kellemetlen atyafit.

Dupla ajtók védelme alatt léptünk be a fenséges, félelmes, gyönyörű jégvilágba. Ausztriában több kisebb, nagyobb jégbarlang van — de köztük ez a főprimadonna. Csak ebben van villanyvilágítás.

Engedelmesen a vezető intelméhez, a korlátok melletti deszkajárdáról soha le nem léptünk, hisz nem tudhattuk, hogy nem lépünk-e valami feneketlen mélység jégmentes nyitott szájába?

Sárga kék, zöld, lila fények gyúltak ki a Parsifaldom-nak nevezett hatalmas sziklaüreg jégoszlopai mögött, melyek 5—10-szer olyan magasak is voltak, mint mi. Volt köztük tömzsi, nyurga vagy hegyes csúcsával a sárgás-beres sziklaboltozatba fúródó.

Mily gyönyörű, amelyiket sárgán világítanak át, mintha kandisz-cukorból lenne, — a másikon zöld fény ragyog keresztül, talán nem is jégből van, hanem onyxból. Ott meg egy menyasszonyi fátyol vált jéggé az átszűrődő kék fényben. — Döbbenetes hatásokat lehet elérni a világítás fortélyaival.

A jégkapolna jégboltozata kevés sugározással öntötte el az üreget.

Amott meg úgy sorakoztak a csüngő jégcsapok, mintha valami orgonának lennének a sipjai. Emitt finom csipkefüggönyre emlékeztetnek, másutt meg a hatalmas jégfalon mintha kapuzatot nyitottak volna egy másik rejtelmes világ felé.

Ni-ni, ott abban a hosszú sziklasikátorban jéggé dermedt folyó aluszik, a Gralsburg rettentő bástyái pedig talán valami szörnyű esemény láttára fagytak kőből jéggé?

Nem hiába hívnak egy sok-sok csúcsban vég-

ződő jégtömböt Monte Cristallo-nak. Valóban a Dolomitok e hegycsoportja, miniatűrben.

Jéghidak ivelnek át a fejük felett, — mi lépcsők százain megyünk fel-le, hogy megcsodálhassuk e káprázatos jégbirodalom nem mindennapi szépségét. Hatalmas jégtömegek belsejében kis alagútakon bujkálunk át, rábámúlunk a sok-sokmilió kis csillagvirág formájú alakzatra, melyek a kivilágított jég testében láthatók.

A Tristandomban úgy egymás hegyén-hátán tornyosulnak a jégtáblák, mintha valami katasztrófa dobálta volna őket egymásra. Sötét, mély szakadékok ijesztgetnek köztük s a táncteremnek beillő nagyterem sima jégén 30 méteres jégtömegeken lehet korcsolyázni.

Lenéztünk a még feltárássra váró rész felé lejtő borzalmas lesiklón s talán estig se untuk volna el az érdeklődést, ha a vezető nem figyelmeztet, hogy látogatási időnk lejárt.

Azt hittem, még negyed órája sem vagyok a barlangban s lám, már másfél órára szaladtak el a percek.

Eltökéltem, ha majd meglesz az autót, még egyszer elnézek ide az életben, addigra már biztosan megnyitják az eddig még feltáratlan részt is, melynek félelmes világában három bátor mérnök már tett egy kis körütekintő utat.

Ezeknek joggal tanácsollhatták volna: „Nur nicht allein!”

Akkor majd megnézem a jégbarlang ikertestvérét, — a mamutbarlangot is, mely az ismertető szerint Európa legnagyobb ürege. Most azonban gondolni kell a lábamra is. Nem lehet megterhelni még másfélórás járkalással.

Mondanom sem kell, hogy farkasétvágygal ebédeltem, ennyi fárasztó menetelés után. Csak a Hanzl által felhozott sörből nem merem inni, gondolva, hogy tiszta fejjel tanácsos lemenni a meredek úton, — főleg „allein”

A menedékház rázsitos rétjén tanyázott a látogató társaság, ha már a kecskelábú asztaloknál megnyugtatta a gyomrában morgó oroszlánt. En is leheveredtem s ernyőm védelmében pompásat aludtam a magas fensík tiszta levegőjében — Csak félfüllel hallottam a közelemben legelésző tehének kolompolását, meg a szaladgáló csirkék csipogását.

„Ha a 4 órás vonattal akar tovább menni Obertraunból, akkor már tanácsos lesz indulni.” — rázta meg a vállam Hanzl, miközben jókora mákoskalácsból falatozott.

Természetesen kézfogással búcsúztam tőle. Ausztriában szokásos az egyszerű néppel is úgy bánni, mint a rangegyenlővel. Oh, ők sokkal előbbre vannak a civilizációval, mint mi. Ott a gög egyenlő a butasággal.

Igaz ugyan, hogy Hanzl is olyan „sneidigan” csapta össze a bokáját, — dacára a legalább 55 kilós bakkancsoknak, hogy de genere Tass, Huba, Töhötöm főhadnagy úr se szebben.

A lemenetel? Hát inkább még egyszer felmentem volna. Tény az, hogy 1 1/2 óra alatt az obertrauni vasúti állomáson voltam, de mikor a vendéglőben víz helyett egy pohár tejet ittam, bizony nem merem volna leülni, mert féltem, hogy nem tudnék felkelni a vonathoz, melyet már jeleztek.

A térdek érezték meg legjobban, az úgynevezett rugózás volt bajban. Szóval egy kicsit gyenge lábon álltam, — de álltam.

Sok felfelé haladóval találkoztam, akiket erősen kellett biztatni, — ha már az út felét, vagy pláne a háromnegyedrészt megtaposták, már vissza ne forduljanak. Megéri a felkapaszkodást.

Lám, nekem egy percre se jutott eszembe, hogy vissza is fordulhatnék, pedig hegymászó cipő helyett csak városi pántos fél cipő, túrista bot helyett kis fekete ernyő volt velem, sőt a kalapomon is csak kis lém csatt volt és nem vaddisznó sörte. T. i. úgy láttam, az elmondott kellékekben nagy erőforrás rejlik a túristáskodáskor.

A vasúti tisztviselő szerint egyik nap kell felmenni, a másikon lejönni. A déli órákban felmenők bizonyára így tervezték.

Mikor megváltottam a jegyet Traunkirchenbe, hogy a búbajos gmundeni tó partján kössek ki, a vasúti tisztviselő rögtön bemutatott egy igen jó megjelenésű urat, — eddig Obertraunban nyaraló festőművész ismerősét, — kinek a bakról leugró livrés inas hozta a csomagját a peronra, — aki szintén azon a vonaton utazott, Sajnálkozott, hogy nem tartott velem a jégbarlangi látogatásban, — partner hiányában halogatta mindig.

Ugylátszik, Ausztriában a nőre, férfire egyaránt szól a jelige:

„Nur nicht allein!“

(Vége.)

Szépség hibák a beterjesztés előtt álló hegyközségi törvényjavaslatban.

Irta: Balogh István.

Csonkamagyarország szőlészete és borászata a legutóbbi időkhöz néhány súlyos értékesítésű éven esett át. Ezekben az években a *kimélyült mezőgazdasági válság lecsökkentette az ország túlnyomórészt agrárlakosságának vásárlóerejét*, miután pedig a bor nem elsőrendű szükségleti, hanem élvezeti cikk, így a boráraknak az eladhatóság érdekében többször a *termelési költség alá kellett szállaniok*, hogy a borokat egyáltalán el lehessen adni. — A legutóbbi évek *jelentős terméseket* is hoztak, amelyek a gazdák kezén levő készleteket felfokozták s így az egészséges fejlődésnek útját állták, mindezekhez társult a *bor értékével arányban nem álló borfogyasztási adó*, melynek mintegy 16 millió pengőnyi bevétele a városok, községek háztartásának nélkülözhetetlen szüksége van.

A borértékesítés nehézségei és a szőlősgazdák állandó panasza már Darányi Kálmán miniszterelnök és Földművelésügyi minisztert arra késztették, hogy a bortermelés kérdéseit átfogó rendelkezéssel, egy új hegyközségi törvénnyel szabályozza, a borértékesítés terén jelentkező visszasságok pedig a gazdák érdekképviseletét, így első sorban a magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületét arra indították, hogy a szesztörvény megváltoztatását is kéri. Darányi Kálmán maga is megállapította egy, dr. Petro Kálmán országgyűlési képviselő interpellációjára adott válaszában a két kérdés szoros összetartozandóságát, így addig, míg a szesztörvény új szövege kész nem készült, a már decemberben ismertetett hegyközségi törvényjavaslat nem került benyújtásra. Most a közeli napokban benyújtásra kerül a legutóbbi napokban felhozott törvényjavaslat, mely nagy vonásokban állami szeszegvedésről szóló törvényekkel és az ipari szeszgyárak termeléséről, az ipari szeszt, mint veszélyes exportcikk gyártását be kívánja szüntetni, az ipari szeszgyárakat megváltja, a *termelés gerincét a mezőgazdasági szeszgyárakra helyezi* s a bor túltermeléses években mintegy 250.000 hl. bor szesszé való főzésre ad lehetőséget a kormánynak.

Nem kívánunk itt a szesztörvényhez hozzászólni, amely az ipari szeszgyárakat sokat hánytorgatót és különösen mezőgazdasági körökben fájlat vezető szerepét meg fogja szüntetni, visszaadván ezen termelési ágat a mezőgazdaság és részben a szőlősgazdaságnak is. Régi kormányigéret kerül itt megvalósításra s örövendeni kell, hogy végre itt van az agrárfront egy olyan sikere, amelynek megvalósításáért Imrédy Béla miniszterelnök és Reményi

Schneller Lajos pénzügyminiszternek hála és elismerés jár a mezőgazdaság és szőlősgazdaság részéről.

De igen is hozzá akarunk szólni a hegyközségi törvényjavaslatához, mellyel már Györfly Kálmán, a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület alelnöke egy ízben igen kimerítően foglalkozott lapunkban s amelynek egyik paragrafusa nagyon közelről érintené megvalósulása esetén vármegyénk legnagyobb borvidékét, a Gyöngyös-Visontai 17.000 k. holdas borvidékét.

A törvényjavaslat ugyanis a *bortúltermelés* okait megszüntetni kívánván, nemcsak új szőlők telepítését kívánja megtiltani huzamosabb időre, hanem a termőterületek csökkentése érdekében azon szőlők felújítását is tilalmazza, amelyek síkfekvésű, kötött talajon állván, földjük egyéb gazdasági célokra is hasznosítható. A Gyöngyös-Visontai borvidéknek mintegy 5000 k. hold ilyen szőlője van, 60 ^o/_o-ban egészen kis termelők, 25 ^o/_o-ban közpészlőbirtokok, 15 ^o/_o-ban nagy szőlőbirtokok alakjában s ezek vagyona mintegy 10—12 millió pengőt reprezentál mint ingatlanértéket, 2 milliót mint szőlészeti és borászati felszerelés és eszközöket és pincéket, tehát mintegy 12—14 millió pengőt. Mint az ország legjobban művelt, jól karbantartott szőlői k. holdanként minden munkát beleszámítva 200 munkanapot, együtt egymillió munkanap foglalkoztatottságot s az ideiglenes kialakult napszámberék mellett mintegy 2.5 millió pengő munkabért jelentenek. Ilyen nagy gazdavagyon és munká-foglalkoztató szociális tényező lekapcsolása Gyöngyös és környékének olyan anyagi veszteséget okozna, amely veszteség gyöngyösi felfogás szerint veszélyesebb, mint a város 1917 évben volt leégése, ami pedig országos részvételt keltett.

A gyöngyösi kerület kiváló képviselője, dr. Temesváry Imre sokat fáradozott illetékes ténylezők meggyőzése érdekében, hogy a hegyközségi javaslat céltalan és értelmetlen, amellyel jogfosztó és törpeegzisztenciák ezreit érintő ilyen javaslati pontja kikerüljön a törvényjavaslatból, mégis az a helyzet, hogy kísérletezései meddőek voltak s most a gyöngyösiek úgy értesültek, hogy a hegyközségi törvényjavaslat ugyanazon szövegezéssel kerül benyújtásra, mint amilyennel készült s a gyöngyösiek a nagy tűz utáni második évtizedben immár lassan felépült hajlékaikban attól félnek, hogy megélhetésük legbiztosabb alapjától fosztja meg őket egy olyan törvény, amely éppen rajtuk, szőlősgazdákon van hivatva segíteni.

Ugy értesültünk, hogy a Gyöngyösi Földműves Gazdakör népes küldöttsége kért meghallgatást s nyert a TESz útján ígéretet arra, hogy Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter személyesen fogja őket meghallgatni. Remélni lehet, hogy a közvetlen meghallgatás eredményt is fog hozni, mert a kérelem teljesítésének megtagadására igazán komoly, nemzetgazdaságilag és szociálpolitikailag helytálló érv fel sem hozható.

A szépséghibák egyike, amelyeket cikkünk említ, éppen a gyöngyösiek sérelme is. Pontos statisztikák szerint Magyarország borsótermései az évi 1.800 000 hl. és 4.500.000 hl. bor között ingadoznak. Az időjárásbeli viszonytalanságok által okozott ingadozás tehát 2.700 000 hl. bor. Ez az ingadozás 3.150 000 hl. átlagos termésnek 85 azaz nyolcvanöt százaléka. Amivel szemben az ország 374.000 k. holdnyi összes szőlőterületéből 34 000 k. hold az a között talajú, síkfekvésű szőlő, amelyre a felújítás tilalma kiterjedne a javaslat szerint tehát az összes szőlőterületek 9, mondhatni kilenc százaléka. Senki nem tudja még csak laikus ember előtt sem hihetővé tenni, hogy a szőlőterületek 9 százalékának felújítási tilalom alá vonásával a túltermő évek 85 %^o kapacitásbeli kilengését érezhetően befolyásolná. Ahogy egy százados marhamérlegen lement ökör mellé tell fizdekással nem lehet súlyeltérést produkálni, akként nem lehet egy olyan heterogén termelési összlettel üzemágnál, mint a magyarországi szőlőgazdaság borászati ága, a felújítási tilalommal bortúltermelési csökkentést produkálni. A túltermelés igazában nincs is, fogyasztói és árvátság van, amelyek ellen azonban a kormányzat már Darányi Kálmán és az ő kiváló államtitkára és később minisztere, Marschall Ferenc oly radikálisan és eredményesen tudtak fellépni: must, újbor felvásárlásával, besűrítés, párlatfőzés, borexport és állami borpincékbe való tárolásával. Ezt az utat kell követni, a földhözragadt szegény alföldi, homoki szőlőgazda szüreti kiuzsorázásának kell gátat vetni állami pincék létesítése és hordók nyújtásával s akkor a szüreti borlepotyázások ártótorése nem nyomoríthatja meg a borárat minden évben. A nevelés, célokat semmiben sem szolgáló, de néhány kipécézett borvidéket tönkretenni alkalmas javaslatot pedig módosítani kell akként, hogy az egész felújítási tilalmat törölni kell.

Másik nagy szépséghibája a javaslatnak, hogy Magyarország mindég kiváló földművelésügyi minisztereinek elhatározási lehetőségeit gúzsba köti a teljes szőlőtelepítési tilalom bevezetésével. Ezt a szerencsétlen gondolatot is ki kellene venni ilyen formában a javaslatból, egyrészt mert nincs az országban az export részére igazán egyedül alkalmas és szükséges minőségi veresborából tizedrésznyi sem, mint amennyire szükség és exportkereslet van. — Másrészt itt fut át Magyarországon az északi államokba menő mintegy 7000 waggon szerb, román és bolgár vastaghúsú csemege-szőlő, van nap, hogy 200-250 waggont futtatnak át, ugyanakkor hazánkban a bevált, külön minőségű Mathiasz nemesítések, a meghonosított és a bolgár eredetűnél zamatosabb Afuz Ali most megindult elterjedése kénytelen lesz megállni, mert egy elhamarkodott s a vakbuzgó túltermelési szónoktömeg hatása alatt a földművelésügyi miniszter mindég megőrizt szabad elhatározási jogát egy törvényjavaslattervezet könnyelműen feladja.

A gyümölcsfogyasztás egyre nő, őszgyümölcs

a szőlőn kívül nincsen s ha a szőlőtelepítési tilalom törvényé válna, meg fognánk érni, hogy magunkat, munkaalkalmakban úgy szűkölködő csonka Hazánkat zárnánk ki abból a könnyen nyerhető versenyből, amelyben a bolgárokkal az élükön Szerbia, Görögország, Románia nevetve szedik ki az északi államok zsebéből a pénzt s programjuk (hivatalos bolgár földművelésügyi program) szerint már 1940 évben 10.0 0 vaggon szőlőt fognak az északi államokba szállítani

Meg kell adni a lehetőséget a földművelésügyi miniszternek arra, hogy zaklató jellegű telepítési kérélmek teljesítése elől elzárkózzék. De amiben hiány van, amiben nagyot alkothatunk s milliószámra teremthetünk dolgos, keresni kívánó kezeknek munkát, a nemzetnek pedig korlátlan szállítótávolságra szóló exportcikket: ahhoz a földművelésügyi kormányzatnak ne tilalmat, hanem segítséget állítson a magyar törvényhozás.

Törölni a meglevő értékek megsemmisítésére irányuló, hibás kiindulású javaslati pontokat, felhatalmazni a földművelésügyi minisztert, hogy bátor kézzel nyisson utat az új magyar szőlőgazdasági politikának, ez a javaslat célja, feladata s hogy ezt elérhesse, a szépséghibákat el kell tüntetni belőle.

Dr. Poláncay László a hatvani 60-as ezrednapról.

A Hevesvármegye munkatársa a vármegye dicsőséges múltú, egykori házi ezredének, a volt császári és kir. 60. gyalogezrednek ezévi ezrednapja ügyében felkereste dr. Poláncay László emléklapos századost, a 60 as Bajtársi Szövetség főtitkárát, aki a következők mondották nyilatkozatában:

Örömmel látja a 60-as bajtársak vezetősége, hogy az ezredhez tartozás, az együvé tartozás szent érzése minden volt bajtársunk lelkében él. Ennek az érzésnek ápolását tűztük mi ki célul. Ezért rendezünk évről-évre, régi ezredünk nias és más kiemelkedő városában ezrednapot. Az ezredhez tartozás érzését, én a családhoz tartozás érzéséhez hasonlítom. Egyiknek forrása a vérségi kötelék, a másiké a közös véréldozat. Kötelességünk nekünk, az életben maradt bajtársainknak és feladatunk, hogy ezt a bennünk szunnyadó szent érzést élő energiává változtassuk a Haza javára. Ezt szolgálja az idei 60-as ezrednap megrendezése is, amelynek színhelye vármegyénk egyik legszebb vidéki emporiuma: a történelmi emlékekben gazdag, és az ősi magyar nemzeti hagyományainkat mindenkor szeretettel ápoló Hatvan városa lesz. A 60 asok otthon lesznek Hatvanban, mert a hatvani járás élén kiváló bajtársunk vitéz Dr. Tömösváry János főszolgabíró áll, Hatvan polgárságának élén Várkonyi Sándor főjegyző valamennyiünk szívéhez nőlt barátja és segítője volt mindenkor a 60-as ügynek, vitéz Dr. László Béla jegyző a 60. gyalogezred vitéze, Vig Vilmos lapszerkesztő 60 as hadnagy és Fülöp István bíró bajtársunk. De rajtuk kívül a löbbi nagyobb kisebb rangú ezredtársunk, sőt az egész hatvani társadalom összefogott már, hogy hazafiai érzésben, testvéri harmoniában egyesülve tegyék minél szebbé, feledhetetlenné a hatvani ezrednapot, amelyen Heves, Borsod és Nógrád 60 as fiai nagy számban vesznek részt. Az előkészítő munka már megindult. Egyesült erővel szeptember elején rendezzük meg Hatvanban nagymúltú ezredünk nagy találkozóját.

Az állástalan ifjúság elhelyezkedése.

Beszélgetésünk Várkonyi Sándor főjegyzővel.

A gazdasági és társadalmi rend egyesülyáról szóló törvény végrehajtási rendeletei a közeljövőben megjelennek és módot fognak nyújtani arra, hogy az ország állás nélküli intelligens ifjúsága elhelyezkedést nyerjen.

Meg fog indulni országsszerte az összeírás munkája, hogy a végrehajtással megbízott kormánybiztos tiszta képet kapjon az ország elhelyezkedését váró diplomás, intelligens ifjúságról.

Ismerve vármegyénk főispánjának és alispánjának a magyar élet minden problémája iránt mindenkor megnyilatkozó odaadó szeretetét és ügybuzgalmát, — bizton hisszük, hogy a vármegye állás nélküli ifjúsága a lehetőséghez képest első vonalban lesz az elhelyezkedés terén.

Lapunk mai számában e cikk keretében csupán a hatvani állástalan ifjúság elhelyezkedési problémájával foglalkozunk. Hogy erről tiszta képet nyerjünk, e sorok írója felkereste Várkonyi Sándort, Hatvan község érdemes főjegyzőjét, aki évek hosszú sora óta helyes megítélással s az ifjúság iránt érzett nagy jóakarásával kezelte ezt a kérdést és minden igyekezetével azon volt, még a hivatalvizsgálatokat végzett miniszterközi bizottságok utasításával szemben is, — saját felelősségére, hogy a községi munkában az ifjúság elhelyezkedést nyerjen.

Munkatársunk kérdésére Várkonyi Sándor főjegyző szíves volt velünk közölni, hogy körülbelül 70 olyan ifjú van Hatvanban, kik részben érettségiztek, joghallgatók, jegyzői, tanítói, kereskedelmi érettségi végzettségük van s akik az új törvény által nyújtandó elhelyezkedési lehetőségektől várják egzisztenciájuk megteremtését.

Ennek a 70 ifjúnak az elhelyezése szívügyem nekem, — mondotta Várkonyi Sándor — s már meg is tettem az első lépéseket és érintkezést kerestem Szinyei Merse Jenő országgyűlési képviselő úrral, aki magáévá téve előterjesztésemet, velem együtt fog eljárni az illetékes kormánybiztosnál, hogy megtaláljuk a megoldást a fiatalság elhelyezésére.

Hatvan község képviselőtestülete legalább 8 éve a legmegértőbb módon kezelte az ifjúság e súlyos problémáját s a maga részéről a lehetőséghez képest elkövetett, mindent, hogy a végleges elhelyezkedésükig jónéhányat munkához juttasson.

A képviselőtestület legutóbbi gyűlésén újabb két nyen ifjút vett fel a község kötelekébe, akiknek havi 80 P s jövedelmet biztosított. A községi szellemi szükségmunka keretében nyújtottunk, — mondotta Hatvan község főjegyzője — hét ifjúnak tiszteletdíjjal dotált munkát, ezenkívül két díjazás nélkül teljesít munkát a község háznál.

Bizonyos megnyugvással tapasztaltam, hogy a nálunk elhelyezett ifjak komoly és értékes munkát végeznek és a komoly munkával elfoglalva, megnyugvással várják biztosabb egzisztenciájuk megteremtését.

A magunk részéről mindent el fogunk követni, — fejezte be felvilágosítását Várkonyi főjegyző — hogy az állástalan, kenyérméltküli intelligens ifjúságunk súlyos gondja, nehéz problémája a lehetőséghez képest a legrövidebb időn belül megoldást nyerjen.

Vitéz Szinay Béla altábornagy vitézi törzskapitány:

„Nem halnak meg, örökké élnek, akik a Hazáért halnak!”

Abauj, Borsod, Heves és Zemplén vármegyék vitézei vasárnap Egerben a Dobó István várának kazamatáiban, ahol a várvédők hősei porladó csonkjait összegyűjtötte a kegyelet, ünnepséget rendeztek. Az ünnepséget, amelyen megjelent vitéz Szinay Béla ny. altábornagy törzskapitány, táborigazgató vezette be, a szentistváni templomromok között felállított oltárnál. A misét vitéz Subik Károly pápai prelátus Hevesmegye tb. vitézi székkapitánya mutatta be. Innen a közönség a hősi sírterembe vonult, hol dr. Búzás Endréné, Pápay Klára előadóművész nő szavalata után vitéz Kemény Alajos vitézi székkapitány üdvözölte Szinay Bélát. Szinay Béla nagyhatású beszéd kíséretében helyezte el a vitézek koszorúját, a kivilágított üveggel fedett sírbolt elé, ahol a várvédők csonkjai vannak összegyűjtve. „Helyezem sírjukra a világháború vitézeinek koszorúját azzal a fogadalommal: Harc mindenki ellen a megdicsőülésig. A hazáért harcolunk és örökké élnek, akik érte halnak.” mondotta befejezésül. Ifj. vitéz Fluck Gusztáv szavalt ezután, majd vitéz Jávor Ernő Eger város vitézi hadnagya idézte a hősi szellemét. Az ünnepség végén Hedry Lőrinc főispán és Okolicsányi Imre alispán ígéretet tettek arra, hogy a vármegye törvényhatósága lehetővé fogja tenni a vitézi székház megépítését és erre a célra 10-12 ezer pengő támogatás kiutalását helyezték kiállításba. Braun Károly polgármester pedig bejelentette, hogy a város a székház építését ingyen telet adományozásával segíti elő. A felajánlásokat vitéz Szinay Béla köszönte meg a Vitézi Rend nevében.

Julius 4-én az aranyvonattal Egerbe érkezik a Szent Jobb.

Az ezeréves magyar nemzet drága ereklyéje, Szent István első királyunk épségben maradt jobbkeze a megkezdődött 900. évi jubileumi Szent István-esztendő alkalmából aranyvonattal járja be az országot. Egerbe július 4-én délután 5 óra 59 perckor érkezik a Szent Jobb Mészáros János érseki helytartó valamint több magasrangú egyházi és polgári előkelőség kíséretében. A Szent Jobbot tartalmazó díszszekrényt négy ferences atya vállon viszi a Deák Ferenc utcán, tizenhatfőnyi alabárdos testőrcsapat pedig teljes díszben kíséri a szent ereklyét a bevonuláson és a körmeneten. Az egyházi, katonai és polgári előkelőségek ünnepélyesen üdvözlik Egerben a Szent Jobbot, amelyet a fényesen kivilágított Főszekesegyház előtti pompás téren díszes emelvényre helyeznek. Az egyházi szertartás, a dalkörök énekei és az ünnepi szentbeszéd után a főszekesegyházban éjfélig hódol és tiszteleg a közönség a Szent Jobb előtt. Másnap 5-én reggel 8 órakor kezdődik az egeri nép további hódolata a Szent Jobb előtt. Ezután ünnepi szentmisét mondanak, majd diszkocsin az állomásra viszik az ereklyét, amely az aranyvonattal 10 órakor hagyja el Eger városát.

Ha eredményt akar elérni, hirdessen a Hevesvármegyében.

Az ujszülöttek, — csecsemők táplálásáról.

Írta: **Kemény Jenő dr.**

Bár tudom, hogy a „Hevesvármegye“ olvasóközönségének az alábbiakban semmi újat nem mondhatok, mégis azt hiszem, hogy nem végeznek felesleges munkát, ha rövid összefoglalásomat adom az ujszülöttek, — csecsemők szoptatási-táplálási mikéntjének.

Orvosi gyakorlatom két és fél évtizede alatt igen sokszor volt alkalmam tapasztalni, értelmes intelligens családoknál is, hogy a születésekor egészséges, jól fejlett csecsemő a helytelen szoptatás következtében betegedett meg.

Igen sok aggodalomnak vehetjük elejét a szülő és orvos részéről, és sok szenvedésnek a csecsemő részéről egyaránt, ha pontosan ragaszkodunk az orvosi tapasztalatok által szerzett utmutatások betartásához.

Az ujszülöttet legtöbbször már az első napokban, sőt az első órákban éri a káros beavatkozás, a helytelen táplálás következtében.

Az anya tejelválasztása a szüléssel megindul. A meginduló tejelválasztást a mellnek rendszeres szivatása, annak teljes kiürítése fokozza, elősegíti. Ezért az ujszülöttet már a születése után 12—16-ik órában mellre kell tenni, hogy ezzel sietessük és fokozzuk a tejelválasztást. Ilyenkor minden alkalommal mindkét mellet ki kell szivatni. A következő szopásnál azon a mellen kezdjük a szoptatást, amelyiken az előzőt végeztük. Az első mellretevésnél az ujszülött még nem tud szopni. Arra nekünk kell megtanítani, még pedig jól kell megtanítani! Ügyelni kell arra, hogy az ujszülött könnyen és bőven kapja a tejet, és ez a folyamat az anyának se legyen kellemetlen. Ügyeljünk arra, hogy már az első kísérleteknél is ne csak az emlőbimbót, hanem a barnán elszíneződött bimbóudvar egy részét is a szájába vegye. Mert ha csak a bimbót szopja, az könnyen felreped, kisebesedik, fájdalmassá válik annyira, hogy még a további szoptatást is lehetetlenre teheti.

Ha az ujszülött ezekben az első órákban nagyon nyugtalanodik, és néhány kávéskanál saccharinnal édesített gyenge, világos orosz teát adunk, az azal kárt nem okozunk.

A második napon már rendszeresen, két órási időközökben, mindkét mellel szoptatunk felváltott mellen kezdve a szoptatást. Ekkor kb. nyolcszor szopik az ujszülött 24 óra alatt, az éjjeli pihenés közbeiktatásával. Az ujszülött a negyedik napon testsúlyának kb. az 1/10-ét szopja, és hatodik napon átérhetünk a 3 óránkénti szoptatásra, amikor is testsúlyának az 1/6- illetve 1/5 mennyiségű anya tej kiszopására van szüksége. Ha a tejelválasztás bő, akkor a hatszori, ha azonban a tejelválasztás kevesebb, akkor hétszöri szopással kapja meg a csecsemő a szükséges mennyiséget. Az első két hónapban így megmaradunk a 3 órás szopási idő mellett, és a harmadik hónapban térünk át a négy óránkénti szoptatásra. Ez általánosságban a főbb szabály, amelytől egyénenként van eltérés. Minden szoptatásnál ügyelni kell arra, hogy az emlő teljesen kiürüljön. Bő tejelválasztású emlőt, ha az a megfelelő mennyiség kiszopása után sem ürül ki, ki kell fejteni, mert ellenkező esetben a tejelválasztás szenved, és a jól megindult tejelválasztás vissza fog fejlődni.

A szopott tej mennyiségének a meghatározása legkönnyebben természetesen mérleg segítségével

történik. A szopás előtti és utáni szám közötti különbség adja a kiszopott tej mennyiségét. Azonban a nagy gyakorlatban, csak ritkán áll mérleg a rendelkezésre, és mégis tudni kell, hogy szopott-e-eleget? A csecsemő vizsgálatából, annak viselkedéséből, ugyancsak az emlők vizsgálatából jól lehet következtetni.

Bő tejű emlő a szopás előtt duzzadt, kemény és meleg tapintatu. A bőrön át az erek kékesen átlátszanak, esetleg kiemelkednek. A bimbó udvarra gyakorolt nyomással a tej több erős sugárban ürül. A csecsemőt ilyenkor mellre téve erősen szív, nagyokat nyel, szinte jól hallatszik a kortyolása, és amikor eleget szopott, vagy elalszik, vagy nyugodtan pihen. A szopás után kiürült emlő puha, petyhüdt, hűvös.

A kevés tejű emlő már a szopás előtt is puha és petyhüdt. A ráhelyezett csecsemő csak eleinte nyel egy párat, a bimbót rágja, rángalja, nyugtalan és sir. Az ilyen kevés tejű emlőknél a szopás előtti és utáni állapot között vajmi kevés a különbség.

De mérleg hiányában következtetni lehet a vizes pelenkák számából is arra, hogy eleget szopott-e a csecsemő vagy sem? Rendszeren naponta 12—15 vizes pelenkát szoktak cserélni. Ha ennél kevesebbet, akkor a szopott mennyiség kevés, míg ha ennél több, akkor sokat szopik a csecsemő.

Egy-egy szopás 15. legfeljebb 20 per. ig tarthat. Figyelni kell arra, hogy a csecsemő az emlőre téve szopjon és ne aludjék. Tul. bő tejű anyáknál ennyi ideig sem szabad az emlőn hagyni, mert túl sokat szopik. Tapasztalat szerint az ujszülött, de még inkább a csecsemő a neki szükséges tejmennyiség $\frac{2}{3}$ -át már az első 5—6 percben kiszopja. Ha túl soká marad a mellen, lusta, rosszul szopó lesz, és ez a tejelválasztás visszafejlődéséhez vezethet.

Helyes beosztással és okos szeretettel rászoktathatjuk a csecsemőt az étkezések rendjére. Ha a megfelelő mennyiségű táplálékot egy szopással megkapja, akkor az egyes szopások közötti időt, de különösen az éjszakai 8—9 órát nyugodtan alussza át. Ha azonban csupa „szeretetből“ már kezdettől fogva rosszul szoktattuk, és rendellenül, rendszer nélkül szoptattuk, akkor az emésztés zavarai miatt a csecsemő nyugtalanvá válik. Ilyenkor aztán még fokozzák az eddigi hibát azal, hogy a nyugtalanodó, immár beteg csecsemőnek, abban a hiszemben, hogy éhes, újra idő előtt adnak szopni! Az ilyen ki nem ürült gyomorba bejutó frissen szopott tej, még fokozza az emésztési zavart. A gyomornak az újabb szopás előtt mindig ki kell ürülnie, sőt a kiürülés után és a szopás előtt egy bizonyos pihenési időre is szükség van. Akik ezt figyelembe nem veszik, kiteszik a csecsemőt gyomor-bél fertőzésnek, a gyomor-bélhurtnak nevezett betegségeknek.

A csecsemőt rendszeresen négy óránként 6 hónapos koráig szoptatjuk. Akkor kezdjük meg fokozatosan az elválasztását, amelyik a 9-ik hónapban fejeződik be. Az elválasztásnál 2—3 hetenként állítunk be egy-egy szopás helyett egy-egy étkezést. Amíg a csecsemő hiba nélkül nem téri az első étkezést, addig a másikat nem szabad beállítani. Igen nagy gond és előrelátás szükséges az elválasztás zökkenő nélküli keresztülviteléhez. Csak az így fokozatosan, és észszerűen keresztül vitt elválasztással tudjuk elkerülni a zavarokat. A hirtelen, minden előrelátás nélküli elválasztás okozza igen sok gyermek elpusztulását.

A szoptatás szükséges a csecsemőnek, mert igen

sokszor csakis attól függ életben maradása; de igen fontos és szükséges a szoplatás az anyának is. A szülőszerveknek a normális állapotba való visszatérése is sokkal gyorsabban és könnyebben történik, ha az anya szoptat. A szoplatás előnyös az emlő mirigyek életlani működésére is. Kimutatható, pl. hogy az emlőrák sokkal kevesebb esetben fordul elő olyan nőknél, akik szültek és szoptattak, mint azoknál, akik szültek ugyan, de nem szoptattak. A szoplatás minden anyának kötelessége, kivéve, ha olyan eset áll fenn, ami a szoplatás lehetőségét kizárja. Ilyenek: az emlőbimbó hiánya, az emlő fejletlensége, vagy az anyának valamely súlyos betegsége. Ilyen esetekben is minden lehető el kell követni, hogy az újszülött anyatejet kapjon. (Szoplatás dajkától.) És ha semmi képen sem sikerül anyatejjel táplálni, kezdjük el a mestlrséges, tehát a nem természetes, táplálást.

A mesterséges táplálék összeállítása, elkészítése igen nagy gondosságot és lelkiismeretességet igényel. Ennek részletes tárgyalásával azonban jelen össze-foglalásban nem foglalkozom.

A szoplató nő életmódja nem kíván semmi különleges változtatást. Elrendje maradhat ugyanaz, mint volt azelőtt, azzal a különbséggel, hogy bőven kell folyadékot — mint tejet, rántott, leveseket, fogyasztania. Szükséges, hogy a szervezetnek bőséges folyadék mennyiség álljon a rendelkezésére, nehogy a tejelválasztás a kevés folyadék miatt szenvedjen. A szoplató nő napi rendszeres munkáját is végzeheti, csak a tulásba vitt testmunka, vagy a kimerítő idegizgulmak azok, amelyek a tejelválasztásra károsan hatnak.

Ha a fentiekben röviden vázoltak szerint járunk el, sikerül az újszülöttet, és a csecsemőt a táplálkozási zavarok neve alatt ismeretes betegségektől megóvni és egészségét, fejlődését biztosítani.

Halálozások.

Bell Miklós. Hevesvármegye és az egész magyar közélet mély részvétellel fogadta a szomorú hírt, hogy *Bell Miklós* volt nemzetgyűlési képviselő, mátraderecskei téglagyáros és földbirtokos pünkösdi vásárnapján este az egri Szent Vince kórházban rosszabb betegség után elhunyt.

Rendkívüli ember, vármegyénknél és hazánknak kimagasló értéke volt *Bell Miklós*. Kemény akaratú, nagytudású, gerinces magyar. Önzetlen és áldozatkész, bátor harcosa a legszebb nemzeti ideáloknak. Budapesten kezdte életpályáját mint építőmester és huszonöt évvel ezelőtt költözött Mátraderecske-re, ahol földbirtokot vásárolt és megalapította hirneves téglagyárát.

A kommun bukása után bekapcsolódott a politikai életbe is mint Gömbös Gyula baráti híve. 1922-ben egységspárti programmal a pétervásári kerület nemzetgyűlési képviselővé választotta. Gömbös Gyulával együtt alapították meg a magyar fajvédő pártot és együtt vonultak ellenzékbe is a Bethlen kormány ellen.

Június 8-án Mátraderecske község temetőjében országos részvét mellett helyezték örök nyugalomra *Bell Miklós*t.

Mély részvétellel vettük a gyász hírt, amely a hatvani társadalom értékes tagjának, *Tornya Károly* ny. Máv. felügyelőnek, a hatvani állomás volt főnö-

kének június 1-én történt elhunytát jelentette. A hatvani református egyház, melynek egyik megalapítója és kezdettől fogva gondnoka volt, saját halottjának tekintve, a templomban ravatalozta fel. Innen temették június 3-án, impozáns részvét mellett.

Súlyos gyász érte a ciszterci rendet, *Fehér Adorján Géza* ciszt. r. áldozó pap, ny. gimnáziumi tanár június 7-én történt elhalálózásával. Temelése az egész város társadalmának őszinte részvéte mellett volt Egerben június 9-én délután.

Szarvasmarha díjazás Kápolnán.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület június 12-én nagyszabású járási szarvasmarhadíjazást rendezett Kápolna községben, *Gosztony Andor* elnöklete alatt. A bírálóbizottságok elnökei *vitéz Oláh Gyula*, a Tiszajobbparti Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetségének ügyvezető alelnöke és *Kassay Ödön* m. kir. állami jószágigazgató voltak, a vármegyét dr *Szabó Gyula* főszolgabíró, a Mezőgazdasági Kamarát *Gellén Aladár* h. igazgató, képviselték, ott láttuk *Plósz István* országgyűlési képviselőt, az érseki főkáptalani, kompoli állami béruradalmi felügyelői és intézői karát, *Klár Jenő*, *ifj. dr Kovács József* földbirtokosokat. A bíráló bizottság a 130 drb. igen jó, részben egészen kiváló anyagot 5 csoportban bírálta el s közel 600 pengő díjat osztott ki a kisgazdák között, valamint az egri érseki uradalom ajándékát, egy törzskönyvezett mangalica kocasüldőt. — A díjazást követően közös ebéd volt, melyen *Krisztián Imre* köszöntötte a megjelent vendégeket, köztük a Faluszövetség h. igazgatóját, dr *Szekerés Lászlót* is, majd köszönetet mondott *Balogh István* kir. gazdasági tanácsosnak a rendezésért és azon kitüntetésért, hogy az egyesület két éven belül egymásután az egri járást tüntette ki azzal, hogy járási szarvasmarhadíjazását a járás községeiben rendezi. *Balogh István* a megjelentek nevében is megköszönte az üdvözléseket, rámutatott az állattenyésztésben elérhető nagy kisgazda eredmények általánoságának szükségére, a szaktudás elsajátításának fontosságára. Köszönetet mondott a járás tenyésztőinek, a díjakat adományozó testületek és hatóságoknak, méltatta azt a gazda összetartást, amely az egri járás kisgazdáinak nagyra értékelt tulajdonsága. Külön köszönettel adózott a járás állattenyésztési színvonalának emeléseért fáradhatatlanul működő s a kápolnai díjazást megszervező *vitéz Ghyczy Béla* járási gazdasági felügyelőnek, a járás jegyzői karának s a kápolnai gazdakör elnökségének. *Klár Jenő* dr *Mészáros József* szövetségi igazgatót búcsúztatta el meleg szavakkal, aki a tiszajobbparti szarvasmarhatenyésztő intézményeket megalapításuk óta vezette s most más beosztásba került a miniszterium rendelkezése folytán, *Mészáros József* dr közvetlen szavakkal köszönte meg az üdvözléseket s további nagy sikereket kívánt a szarvasmarhatenyésztésben rohamlépésben fejlődő hevesmegyei gazdaságoknak.

A nap programját a Hevesmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület igazgatósági gyűlése fejezte be, melyen dr *Kovács József* elnökölt s melyen *Mészáros József* dr szövetségi igazgató javaslatára a Hevesmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület igazgatói teendőinek ellátására a szövetségi igazgató eltávózása folytán *Balogh Istvánt* a H. G. E. igazgatóját választották meg egyhangúan. Az új igazgató megköszönte a megbízást, mely július 1-ével lép életbe s a budapesti irodából az ügyvezetés október 1-én kerül véglegesen Gyöngyösre.

Vitéz Lomjapatak Béla a gyümölcs-exportról.

Munkatársunk felkereste vitéz Lomjapatak Béla szőlészeti és borászati felügyelőt, az egri szőlészeti szakiskola igazgatóját, aki a következőkben ismerlette gyümölcs exportunk mai helyzetét.

Az elmúlt évben ilyenkor már nagyban folyt a cseresznye kiszállítása Egerből és Gyöngyösről Ausztriába, Németországba, Lengyelországba és Cseh-Szlovákiába. Nagy mennyiségben folyt a szállítás. Sajnos, az idén nagyon kicsivé zsugorodott cseresznye-exportunk. E hét elején indult el Egerből Bécsbe az első 15 mázsás cseresznye-szállítmány. Gyöngyösről Lengyelországba szállítottak. A tavaszi fagy ugyanis letarolta a cseresznyét és nagyon csekély a termés a belföldi fogyasztás számára is. Kajszinbarack, alma és körte termésünk gyenge közepes lesz. Talán ebből jobb exportot csinálhatunk, mint a cseresznyéből.

Most van a legfőbb ideje szőlőtermésünk megmenítésének is. A párás, esős időjárás mellett a nedves levegő nagyban elősegíti a peronoszpóra kifejlődését. Most kell megindítani a permetezést és erősen kell permetezni, hogy megelőzzük a bajt.

Azt tapasztalom egyébként, hogy az idén igen kevés a szőlőtelepítés más évekhez képest. Ennek oka bizonyára az, hogy a múlt évi nagy termés a bor árát lenyomta és a gazdának nincs kedve költeni újabb szőlőtelepítésekre.

Az Országos Gyógyszerész Egyesület Heves vármegyei csoportja. — amint örömmel értesültünk, az egyesület régi lelkes harcosát s a hatvani társadalom közbecsülésben álló értékes tagját, *Sperlágh Zoltán* gyógyszerészt választotta meg elnökéül. A megválasztott elnök eddig végzett önzellen munkálkodása, s a kari ügyek érdekében kifejtett fáradhatatlan tevékenysége méltó jutalmat nyert megválasztásában, amelyre egész élete munkájával érdemesnek bizonyult.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ezévi állattenyésztési vándorgyűlését a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület meghívására vármegyénkben tartja meg e hó 19-én Egerben a vármegyeház nagytermében. Az országos nagy gazdaeseményen Somsich László gróf, az OMGE elnöke fog elnökölni.

A vándorgyűlést nagyszabású tanulmányút és szemle előzi meg, amennyiben 17-én fog a 180 főnyi autós és autósáros gazdatársaság Hatvanba megérkezve a Nagyteleki gazdaságban először megállni, majd a Kompolti Állami Béruradalom, a Füzesabonyi Legeltetési Társulat kisgazda állatállománya, az Egri Érsekség szikszói, felnémeti és szarvaskői gazdaságai kerülnek megtekintésre. Az Egerben megszálló társaság másnap, 18-án megtekinti Maklár község, az Egri Főkáptalan, Mocsáry Dániel, vitéz Oláh Gyula, poroszloi Graefl Károly és a Szt. Máriai püspökség tiszavidéki uradalmainak állattenyésztését, 19-én, vasárnap lesz Egerben a vándorgyűlés, melynek hevesmegyei előadói: vitéz Subik Károly pápai prelátnak, az érseki uradalmak jószágigazgatója és Balogh István kir. gazdasági tanácsos, a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület igazgatója lesznek. — A vándorgyűlés után Parádon lesz ebéd, Mátraházán uzsonna és vasárnap este érnek vissza a résztvevők Budapestre.

Néhány szó az ujjhatvaniak kívánságáról.

Levelet hozott szerkesztőségünkbe a posta, egy ujjhatvani érdemes polgártól, K. K. aláírással. Ebben a levélben a legnagyobb elismerés hangján emlékezik meg Hatvan község képviselőtestületéről, az előjárásáról s annak fejről, Várkonyi Sándor főjegyzőről, azért a gondosságért, és odaadó áldozatkész támogatásáért, amelyben az utóbbi évek folyamán Ujjhatvant részesítették, most adva arra, hogy ez a városrész a lehetőséghez képest a kívánalmaknak megfelelően fejlődhessen. Utjai, amint a levélben említi, K. K. lassan kiköveződnek, s a járhatatlan, sáros, poros utak az elvégzett munkák következtében eltűnnek.

Most, mint aktualitást, a VIII-ik kerületben létesítendő artézi kutat jelöli meg, mint legfontosabb teendő, amelyre közegészségügyi szempontból mulhatalanul szükség van.

Megnyugtattuk a levél íróját, hogy Ujjhatvan képviselői mindannyian oly szeretettel foglalkoznak Ujjhatvan érdekeinek felkarolásával, hogy mi ennek a kérdésnek a megoldását is a közeljövőben biztosítva látjuk.

Egyébként közölhetjük, hogy ez ügyben Görcsös András, Ujjhatvan lelkes és fáradságot nem ismerő képviselőjének vezetésével küldöttséget járt Várkonyi Sándor főjegyzőnél, aki a maga részéről ennek a fontos közegészségügyi kérdésnek nagy horderejét belátva, — a legnagyobb készséggel telt ígéretet, hogy ezzel a kérdéssel a közel jövőben a legalaposabban foglalkozni fognak.

A hatvani Önkéntes Tűzoltótestület új tűzoltóautója.

Megemlékeztünk már arról lapunk hasábjain, hogy dr. Hirsch Albert, a hatvani önkéntes Tűzoltó és Mentőegyesület részére egy autót adományozott, amelyet a testület nem is nagy költséggel átalakított, motoros fecskendővel szerelt fel.

Hirling Gyula főparancsnoknak s Várkonyi Sándor főjegyző elnöknek az érdeme, hogy a tűzoltótestület ezzel a nagyon is értékes és veszély esetén nagyon hasznos eszközzel gyarapodott.

A tűzrendészeti felügyelők f. hó 12-én Hatvanban megtartott értekezletén örömmel fogadták Várkonyi Sándor elnöknek azt a javaslatát, hogy a vármegye területén, különösen olyan göcökben, amelyek környékén az önkéntes tűzoltótestületeknek, nincsenek állandó őrségei s tagjai munkájukat lakóhelyüktől távol végzik, ilyen motoros fecskendővel ellátott autó-

FIAT automobil világmárka!

FIAT 50-es a legszebb családi, — orvosi, üzleti autót! Üzemköltsége 3 fillér kilométerenként!

ÁRA 2900. — pengő részletfizetésre.

FIAT 1100-as Balilla a legjobb bérautó.

FIAT 1500-as a luxusautó.

Hevesmegyei képviselőlet:

ILLÉS BÉLA EGER, Tel: 230.

kat szerezzenek be, mert ezzel tűz esetén nagyobb távolságokból is hamarabb lehet az oltási munkálatokat megkezdeni, mint ahogy a helybeli csapat munkáját megkezdhetné.

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület rendezésében dr. Darók József titkár vezetésével 32 tagú gazdálárság látogatta meg a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület utján szervezett tanulmányuton vármegyénket. E hó 12-én Egert, majd a Mátrán át Parádán keresztül 13-án Gyöngyös és környékének intenzív gazdasági életét tanulmányozták a vendégek, kiknek a Gazdasági Egyesület gyöngyösi székházában Balogh István igazgató tartott bővebb ismertetést a vármegye mezőgazdasági viszonyairól. Több gyöngyösi gazdaintézmény megtekintése után, melyek közül a Gábris Lajos tanár élvezetes vezetésével megtekintett Felsőmezőgazdasági Iskola gazdaságában és Szabó Gyula gyümölcsiskolájában, tartott tanulmányi szemléket emeljük ki, dr. Puky Árpád polgármester fogadta a társaságot és személyesen mutatta be nekik a Szent Bertalan templom remek orgonáját, amelyen Pátzay karnagy gyönyörű alkalmi hangversennyel örvendeztette meg a kora délutáni órákban Pestmegye felé elutazó autócáros társaságot.

Gyöngyös város pünkösdre átadta a nagyközönségnek a legutóbb megvásárolt Orczy kastély nagy parkját. A 7 holdas, annak idején nagy gondal és hozzáértéssel telepített parkot a közönség számára megfelelő új utakkal s egyéb kellekkel láttak el, a városi kertészet is itt kapott elhelyezést jó üvegházakban s remek virágcsoportok teszik a kertet minden természetbarát számára üdítő látványossággá. Egy csekély belépődíj szolgál a még továbbra tervbe vett átalakítások és kiegészítések fedezetéül. Gyöngyös közönsége nagy örömmel látogatja a szép, fővárosi viszonylatban is helytálló gyönyörű parkot igazolásául annak, hogy dr. Puky Árpád polgármester nagy nehézségek után megvalósított kastélyvétele mennyire közcélokat szolgáló városfejlesztési befektetés és nem fényűzés.

Az Országos Frontharcos Szövetség tiszafüredi fősportlaja elnökének dr. vitéz Bobory György ne. m. kir. titkos tanácsos, a képviselőház alelnöke, Országos Frontharcos Szövetség társelnökének tiszteletére nagyszerű disztáborozást rendezett. Előadásra került „A falu gyöngye” című háborús tárgyú énekes népszínmű, amely után tánc volt reggelig. A jövedelem a frontharcos-zászló alapra fordított. A bajtársi szolgálat nevében a vezetőtiszt következő bajtársi parancsot adta ki: „Frontharcosok, bajtársak! Történelmi események sodrában élünk, amikor újra szükség van a kötelességteljesítés olyan nagyságára, amelyre példát a világháborúban Ti adtatok. Szükség van a bajtársiasság vérben és vasban fogant legnagyobb melegére. Tömeges felvonulásokkal mulassuk meg, hogy a front régi katonáiban e két erény elevenen él s egységben állunk Szövetségünk nagy célkitűzéseinek szolgálatában!”

A tiszafüredi polgári fiú és leányiskola diákos közönség előtt tartotta meg évzáró tornavizsgáját, melynek jövedelmét az intézet tornafelszere-

lésére és könyvtárának gyarapítására fordítják. Nagyon szép és impozáns tornagyakorlatok bizonyították a szakszerű oktatást és a tanulóifjúság rátermettségét. Néhai Buday Sándor alapítványából létesített iskola 1938 év őszén ünnepli fennállásának 25-ik évét. Az alapítóról elnevezett 970 sz. iskolai cserkészcsapat a tornavizsga befejezéséül oktató módon bemutatta a légítámadás elleni védekezés legelemibb módjait és az első segélynyújtást.

A Tiszafüredi Torna Club új strandfürdője kibővíve, minden kényelemmel, kitűnő konyhával, sportteleppel ellátva elkészült a pünkösdi megnyitásra, amely iránt a szomszédos járásokban is nagy érdeklődés mutatkozott. A vezetőség teljes felkészültséggel várja a vendégeket, akik már mult évben is kedvenc kirándulóhelyükké avatták és nagy idegenforgalmat jelentettek a sportegyesület tiszai fürdőjének.

Hatvan és körzetének képviselője
HAJDU ÁRMIN-nál HATVAN, telefon: 65.

Gyöngyösi Szesz és Borkereskedelmi R. T.

GYÖNGYÖS

Tel: 22. Téven ház Tel: 22.

KÉSZIT rumot, likőröket csakis elsőrendű minőségben, különleges fajtákban.

Forgalomba hoz valódi, kisüstön főzött szilvórumot, barack, törköly és seprő pálinkát, finom szeszt és borpárlatot.

A cég az évszázados Téven féle rum és likörgyár, szesz-nagykereskedés üzemét folytatja, italkülönlegességeit az egész országban ismerik.

Kérjen árajánlatot.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara trágyatelep létesítési mozgalma.

Irta: László Béla.

Az istálló trágyakezelés helyes keresztülteléhez feltétlenül szükséges a jó, — de lehetőleg kevés áldozattal megépített trágyatelep. Minden okos gazda tudja, hogy milyen nagyérték a jól kezelt istállótrágya.

Egyben tudatában van annak is, hogy mily nő vényi tápanyagok mennek veszendőbe a helytelen trágyakezelés miatt. Ennek a nyomait láthatjuk igen sok kiscgazda gazdálkodásában. — Elérkezett végre az utolsó, tizenkettedik óra, amikor a kormány hatalom is látja, hogy a kiscgazdánk még mindig nem igyekeznek az istállótrágya helyes kezelésére rátérni, mert ehhez a legszükségesebb kellék, a trágyatelep hiányzik.

Még mindig a trágyagödör vagy trágyadomb az a hely, ahol a kiscgazda összegyűjti azt a trágyamennyiséget amennyit állatai termelnek. Nem törekednek eléggé kiscgazdánk arra, hogy a trágya összegyűjtésére a legegyszerűbb, de a célnak mindenben megfelelő trágyatelepet létesítsenek.

Még kell végre érteni, hogy nem a földet kell szaporítani, hanem a meglévőt jól be kell instruálni. Jó felszerelés, sok állat, sok trágya jó és szakszerű munka hozza meg a munkánk gyümölcsét. Áldozat nélkül nem várhatunk eredményt. — A közigazdasági élet igazolja, hogy vállalkozás befektetés nélkül nem történhetik. — Sajnos még mindig kongatni kell a vész harangot azok fülébe, akik még abba a világba képzelik magukat, amikor még a föld magára hagyatva is termelt annyit, hogy az akkori népességhez viszonyítva elég volt. Ma már létkérdés a mezőgazdálkodás kultur színvonalának emelése.

Az ország mezőgazdasági Kamarái mozgalmat indítottak a kiscgazdák okszerű trágya kezelése ismeretének és kihasználásának érdekében.

A mozgalom célja egységes típusú olcsón, könnyen előállítható trágyatelepeknek országosan történő bevezetése, — illetve építése. — Rendeletileg vált volna szükségessé ennek keresztülmenetele. — Mégis célszerűbbnek látszik ez a megoldás, hogy egyelőre minden községben önként vállalkozó, vagy esetleg kijelölt kiscgazdák vállalkozzanak ilyen előírás szerinti trágyatelepek létesítésére. —

A Kamarák közbejöttére a Földmívelésügyi Minisztérium azon kiscgazdáknak, akik a Kamara által adott tervrajz szerint építik fel a műtrágyatelepet és az adott utasítások szerint kezelik a trágyát, azoknak 100 P. építési költséget ad. — Természetesen ez nem azt jelenti, hogy most már korlátlan mennyiségben épülnek állami költségen trágyatelepek. Községenként 1—2, hogy ezek utján a többi kiscgazdánk is láthassák, hogy építhető egy, a trágya helyes kezelését célzó trágyatelep, — továbbá a kezelés módját is elsajátíthatják.

Hogy mit jelent az istálló trágya értékének emelése azt rövidesen tapasztalhatják majd a termés eredmények emelkedésében. — De más szempontok is siettelik a trágyatelepek létesítését. — Megszűnnek az egészségtelen gazdasági udvarok, ahol az udvar közepén emelkedik a nagy trágyadomb, vagy a mély gödör, ahol uszik a trágya a barna levében, szerte folyik az udvaron, benne a legyek milliói és egyéb rovarok, fertőző baktériumok sokasága tenyészik.

Felhívjuk már most az illetékesek figyelmét ar-

ra, hogy a trágyatelepek létesítésénél a segély nyújtást, olyan kiscgazdák kapják, akik példaadásukkal, komoly és értéket jelentő munkálkodásukkal emelték a gazdaságuk jövedelmezőségét. És lehetőleg eddig is vezetői, irányítói voltak a többi kiscgazdáknak. A kiválasztás illetve jelentkezés ideje folyó hó 12 ig tartott.

A jelentkezők illetve, kiválasztottak a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamarától kapják a további utasításokat.

Reméljük, hogy az eredmény ezuttal nem lesz kétséges.

IRODALOM.

Három boltoskisasszony.

Nagy Lajos legújabb műve, Három boltoskisasszony, művészetének egyik legjellemzőbb megnyilatkozása. Három testvérnek, három árvalánynak a története, akik egy falusi bolt keskeny pajzsa mögött indulnak ki az életbe. Három pompásan megfigyelt, meleg és élő színekkel megfestett leányportré, melynek a mai magyar falu megdöbbentően realiztikus és lenyűgözően eleven képe ad mély és jelentős hátteret. Valami fátyolosan lágy, majdnem melankólikus csillogás vonja be s teszi mélyen vonzóvá meséjét és hőseit. Humora ez, mely bölcsességétől nyeri melegségét és bölcsessége, mely humorától kapja csillogását. Humor és bölcsesség, — két olyan írói és emberi erény, mely nélkül nem lehet megközelíteni a tűzhányószerűen felfakadó problémák forrongó munkáját, amelyek nélkül nem lehet megérteni a társadalom és lélek válságát, amely nélkül az író csupán tölcse és hírnöke a szenvedésnek, de nem lehet orvosa. Humor és bölcsesség, — Nagy Lajos írói alkotásának legjellemzőbb ismertetője, melynek aszbeszt ruhájában szívdobogtatóan közel viszi olvasóit egy megrendült kor cseppfolyósan izzó középontjához.

Megjelent Singer és Wolfner Irod. Intézet kiadásában.

A Hatvan Gyöngyös közölli állami útszakasz aszfaltozó munkái közvellen befejezés előtt állanak. A részben átépített, új hidakkal is ellátott, minden tekintetben korszerű útvonal valószínűs újászületése a réginek. Kiváló aszfalt burkolata nemcsak az autók, hanem a nagyforgalmú út székér és gyalogforgalmának is óriási áldás, teljes pormentességben előzhetnek egymásnak a járművek a széles aszfalton. A Gyöngyösről kivezető Szurdokpart kiskocka-burkolata ezen szintén átépített, eladdig nagyon meredek lejtőt elviselhetőbbé, az úttestet portalanná tette s jó kapaszkodási lehetőséget biztosít a nagy lovaskocsi forgalomnak is. — A Gyöngyös-Füzesabony útszakasz átépítési munkálatai is rendkívüli módon haladnak előre, nagy darabokon kész már az új alapítvány s a kocsiforgalom az úttest tömörítése céljából már régebben rá van ezen útrészekre bocsájtva, a Füzesabony körüli útrészek már aszfaltburkolatot is kaptak. — Vármegyénk a valutazárlat idején külföldi tőkeérdekeltiségek visszavonulása miatt a már akkor munkába adott útépitéstől elesett s mostanáig kellett várni, amíg ezen nagy munka a megvalósítás stádiumába jutott, holott a borsodme gyei útszakaszok, miután magyar tőkeérdekeltiség vállalta a megépítésüket, egész Miskolc s azon át Lillafüredig közel 6 év óta készen vannak.

Árverési hirdetmény-kivonat.

A Nemzeti Hitelintézet Rt. végrehajthatónak Horváth Istvánné végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 550 P tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a hatvani kir. járásbíróság területén levő Csány községben fekvő, s a csányi 358 sz. tkvi. betétben A I. 1—3 szorsz. 1629|1, 2162|158-b, 2216|1 hrsz. alatt foglalt Horváth Istvánné szül. Horváth Erzsébet nevében álló szántó ingatlanra 1902/50 P kikiáltási árban, a C 10 sorsz. alatt Horváth István javára bekebelezett holligtartó haszonélvezeti jog sérelme nélkül elrendelte.

A tkvi hatóság a haszonélvezeti jogot megelőző jelzálogos és bekebelezés nélkül előnyös követelések összegét 1151 P-ben állapítja meg. Ha ezen összeget meg nem ígérik, az árverés hatályát veszti és a nyomban folytatott eljárás során az ingatlan a haszonélvezeti jog fenntartása nélkül fog elárvereztetni.

Az árverést 1938 évi augusztus hó 8 napján délután 3 órakor Csány községhezánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX t.-c. 42 §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénzek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Hatvan 1938 évi április hó 25 napján.

Dr. Antalóczy s. k.
kir. járásbíró.

Keressünk gyógyulást, üdülést és szórakozást
a korszerűen átépített kiváló gyógyhatású

Parádfürdőben

Idény V/14-IX/30-ig. Főidény VII/1-VIII/31-ig.

Arzen-vasas-timsós és szénsavas fürdők.

Modern vizgyógyintézet. Ivókurák. Hegyi strand.

Új nagy gyógyszálló. Vendéglő, kaszinó és kávéház. 126 hold park. Diétás ellátás. Elsőrendű konyha. Mérsékelt előidényi árak. Szobákat ajánlatos előre foglalni.

Kérjen prospektust!

Pályázati hirdetmény.

Hevesvármegye hatvani járásához tartozó Tar községben lemondás következtében megüresedett községi szülésznői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik fenti állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket, eddigi működésüket és megbízhatóságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám június hó 27-én déli 12 óráig annál is inkább adják be, mert az elkészített kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választási eljárást július hó 1-én délelőtt 10 órakor fogom megtartani Tar községhezánál.

Hatvan, 1938. június 4-én.

vitéz Tömösvény s. k.
főszolgabíró.

M. kir. rendőrség hatvani kirendeltsége.

Szám : :540/1938.

Árverési hirdetmény.

A m. kir. rendőrség hatvani kirendeltségénél a folyó évi június hó 21-én 1/2 9 órára nyilvános árverést tűzök ki.

Árverésre különböző talált és elkobzott tárgyak kerülnek.

Hatvan, 1938 évi június hó 8-án.

Révész József s. k.
m. kir. rendőrtanácsos
a kirendeltség vezetője.

Heves vármegyeiek Pesten a **Metropole-ba**

szállnak. — Rákóczi-ut 58.
150 kényelmes szoba P. 4-től. Penzió 9 P.-től.
Patináshirű kiváló konyha.
Erdélyi FLEKKEN és CSÓBEN SÜLT hal
különlegességek.
szegedi Farkas Jóska és cigányzenekara.
VIRÁNY ujszerű jazz-zenekara. TÁNC.

A szerkesztésben résztvesznek :
Egerben : Dr. Erlach Sándor, Gyöngyösön : Dr.
Katrias Kálmán, Tiszafüreden : Dr. Végh József,
Hevesen : Figlár Géza, Pásztón : vitéz dr.
Szilágyi Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos :
Vig Vilmos, Hatvan, Telefon : 85.

Társ szerkesztő : **Balogh István Gyöngyös.**

Kéziratok, előfizetési és hirdetési díjak a **kiadóhivatal**
címére Hatvanba küldendők.

Klang Sándor

vaskereskedő
Hatvan. Telefon: 68.

Mindennemű vas és háztartási
cikkek, a legmodernebb kályhák
és tűzhelyek raktáron nagy
választékban.

Blumenthal

Béla

épületfa- és
tűzifakeres-
kedése.
cementá-
rugyára.

Hatvan

Telefon: 29. szám.

Cement és mozaik lapok, ce-
mentcsövek, járdakövek dus
választékban mindennemű ép-
ítőanyag legjobb minőségben
kapható. Terrenol asbestpala-
gyár, Gyöngyösi parkettgyár
Sempervova Első Magyar Ne-
mesvakolatgyár kerületi
képviselője.

KORONA

nagy-
szálloda
EGER

Tulajdonos: Eger megyei város,
Bérlő: Unterreiner János.

Legmodernebb berendezésű szálloda
50 szobával, a gyógyhatású fürdők, és
uszodák közelében. A napi penzió ára
méraékelt.

Felvilágosításokat ad:

Városi Idegenforgalmi Hivatal,
Eger, (Városház)

Bindfeld Márk és fia részvénytársaság

épületfa kereskedő cég-
nél a legmodernebb ki-
vitelű cement, járda- és
mozaik lapok a legjutá-
nyosabb árban besze-
rezhetők.

HATVAN. Telefon 30 sz.

A gondos háziasszonynak
csütörtökön
első teendője, hogy felkeresse
HAJDU ÁRMIN

üzletét,

ahol friss pörkölésű elsőrendű

kávét

kap igen jutányos áron! — Denaturált
szesz nagyban és kicsinyben! — Vidéki
megrendeléseket pontosan eszközölk! —
Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer lá-
togasson el H A T V A N I üzletembe

Takarékos fűtés

Salgó szénnel
Salgó brikettel